

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Praha, 2016

BcA. Tomáš Kolařík

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ FAKULTA

Hudební umění

Housle

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**HISTORIE SEVEROČESKÉ FILHARMONIE TEPLICE
(OD ROKU 1948 AŽ PO SOUČASNOST)**

BcA. Tomáš Kolařík

Vedoucí práce: odb. as. Jiří Panocha

Oponent práce: prof. Jiří Tomášek

Datum obhajoby: 7. 9. 2016

Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, 2016

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC FACULTY

Music Art

Violin

DIPLOMA THESIS

**HISTORY OF THE NORTH CZECH PHILHARMONIC
TEPLICE**

(SINCE 1948 TO PRESENT)

BcA. Tomáš Kolařík

Leading supervisor: odb. as. Jiří Panocha

Examiner: prof. Jiří Tomášek

Date of Graduate: 7. 9. 2016

Academic Degree: MgA.

Prague, 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem magisterskou práci na téma

**Historie Severočeské filharmonie Teplice (od roku 1948 až po
současnost)**

vypracoval samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....
podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Ve své magisterské práci se autor zabývá historií Severočeské filharmonie Teplice, jediného profesionálního symfonického tělesa v Ústeckém kraji, od roku 1948 až po současnost (2016). Je rozdělena do čtyř hlavních kapitol. První kapitola přináší přehled nejvýznamnějších dirigentů, kteří u Severočeské filharmonie působili ať už ve funkci šéfdirigenta, či zastávali post druhého dirigenta. Druhá, stěžejní, kapitola přináší přehled historického vývoje, proměn orchestru a událostí s orchestrem spojených, od doby svého znovuoživení v roce 1948 až po rok 2016. Ve třetí kapitole nejprve autor zmiňuje nejdůležitější informace o Hudebním festivalu Ludwiga van Beethovena, jehož je v současné době teplická filharmonie organizátorem, a poté podává stručný a neúplný přehled vybraných festivalových ročníků. Čtvrtá, závěrečná, kapitola okrajově doplňuje magisterskou práci o informace týkající se „novinky“ Severočeské filharmonie, a sice její orchestrální akademie, založené po vzoru předních českých orchestrů. Autor práci doplnil obrázkovou přílohou zachycující zkušební a koncertní prostředí filharmonie v průběhu let či fotografie filharmonie z poslední doby, dokreslující, možná strohý, faktografický charakter této práce.

Abstract

In his master thesis the author provides a look into the history of The North Czech philharmonic Teplice, the only professional symphonic ensemble in the region of Ústí nad Labem, since 1948 until now. The work is divided into four main chapters. The first one gives an overview about the most significant conductors, which held a position of either a chief-conductor or a deputy. The second, crucial chapter brings an insight to the historical development of the orchestra, its changes and events, from the time of the re-establishment (1948) to the year 2016. In the third chapter, the author mentions the most important information about Ludwig van Beethoven music festival, of which The North Czech philharmonic Teplice is an organizer, and then gives a brief and incomplete list of the festival's seasons. The final chapter marginally sums up the work with the information about a new feature called "orchestra academy", inspired by the main czech orchestras. The thesis is attached with pictures showing the rehearsals and concerts environment in the time course and recent images of the orchestra, which enhance the possible plain and fact-like character of the whole work.

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval Regionální knihovně v Teplicích za pomoc a ochotu při sbírání informací a podkladů pro tvorbu této práce, dále řediteli Severočeské filharmonie panu Romanu Dietzovi za konzultace a poskytnutí cenných materiálů k práci, a odb. as. Jiřímu Panochovi za dohlížení a doporučení v průběhu psaní k mé magisterské práci.

Obsah

Úvod	1
1. Nejvýznamnější dirigenti Severočeské filharmonie Teplice	2
1.1 Josef Hrnčíř (1921 - 2014)	2
1.2 Miloslav Bervíd (1921 - 1980)	2
1.3 Josef Daniel (1928 - 1986)	3
1.4 Bohumil Berka (1921 - 2004)	3
1.5 Milivoj Uzelac (1919 - 1988)	4
1.6 Martin Turnovský (1928)	5
1.7 Libor Pešek (1933)	6
1.8 Vladimír Válek (1935)	6
1.9 Jaroslav Soukup (1924 - 2001)	7
1.10 Jan Štván	8
1.11 Tomáš Koutník	9
1.12 Charles Olivieri-Munroe	9
1.13 Alfonso Scarano	10
2. Historický vývoj orchestru v letech 1948 - 2016	12
2.1 Obnovení činnosti orchestru	12
2.2 Skromné začátky a rozvoj orchestru	14
2.3 Éra slavných druhých dirigentů	15
2.4 Éra Jaroslava Soukupa a budování nového zázemí orchestru	18
2.5 Nová doba, nové podmínky (1989 - 1991)	21
2.6 Současný název a éra Tomáše Koutníka	23
2.8 Šéfdirigent Alfonso Scarano - 2013 až doposud	30
3. Hudební festival Ludwiga van Beethovena	32
3.1 1. ročník - 1964	33
3.2 2. ročník - 1965	33
3.3 3. ročník - 1966	34
3.4 4. ročník - 1967	35
3.5 5. ročník - 1968	35
3.6 6. ročník - 1969	36
3.7 46. ročník - 2010	37
3.8 47. ročník - 2011	38
3.9 48. ročník - 2012	38
3.10 49. ročník - 2013	39
3.11 50. ročník - 2014	40

3.12 51. ročník - 2015	40
3.13 52. ročník - 2016	41
4. Orchesterální akademie 2016	42
4.1. Příprava	42
4.2. Realizace orchesterální akademie	43
4.3. Výše honoráře a smluvní vztahy	43
Závěr	44
Seznam použité literatury a pramenů	45
Obrazová příloha	47

Seznam příloh

1. Severočeská filharmonie Teplice s dirigentem Charlesem Olivieri-Munroe v Koncertním sále Domu kultury.
2. Severočeská filharmonie Teplice s dirigentem Charlesem Olivieri-Munroe v teplické zahradě.
3. Trio Maisky s Charlesem Olivieri-Munroe.
4. Ředitel Severočeské filharmonie Teplice Roman Dietz.
5. Foto z koncertu ve staré dřevěné Mušli v létě 1958.
6. Dočasná zkušebna v Malém sále teplického divadla po dobu rekonstrukce Zahradního a plesového domu.
7. Pohled na zadní stranu Domu kultury.
8. Kolonáda přiléhající k Domu kultury.

Úvod

Tato práce navazuje na mojí předchozí, bakalářskou, práci z roku 2014, která nese název „*Historie Severočeské filharmonie Teplice od roku 1838 do roku 1945*“. Jejím smyslem a cílem bylo zmapovat vývoj teplického lázeňského orchestru, „předchůdce“ dnešní Severočeské filharmonie Teplice, od jeho založení v roce 1838 do konce 2. světové války, kdy orchestr zanikl. Ke znovuobnovení jeho činnosti, v té době pod názvem „Městský lázeňský orchestr“, však došlo o tři roky později, v roce 1948, z popudu a za spolupráce několika hudebních nadšenců. A právě od tohoto okamžiku se píše „moderní“ historie Severočeské filharmonie Teplice, jediného profesionálního symfonického tělesa Ústeckého kraje České republiky, jejíž „dějiny“ si klade za cíl, přehlednou formou, tato práce zprostředkovat a předat. K 60. výročí znovuobnovení činnosti orchestru v roce 2008 byla vydána ucelená a poměrně rozsáhlá kniha „Severočeská filharmonie - Historie a současnost“, která mi byla jakýmsi „základním kamenem“ při práci, a na kterou se mj. pokusím navázat a „aktualizovat“ ji i mapováním let 2008 až doposud (2016).

Nutno přiznat, že jsem se při sbírání a shánění materiálu k této práci potýkal s nedostatkem informací. Za ty již „posbírané“ vděčím(e) především muzikologovi a publicistovi Bohumilu Plevkovi, který se v minulosti zabýval především osobností Ludwiga van Beethovena a také teplickým kulturním děním. Cenné informace a podklady mi poskytl také nynější ředitel Severočeské filharmonie Teplice pan Roman Dietz.

1. Nejvýznamnější dirigenti Severočeské filharmonie Teplice

1.1 Josef Hrnčíř (1921 - 2014)

Narodil se 2. dubna roku 1921 v Praze. Na pražské Akademii múzických umění studoval v letech 1941 – 1948 hru na klavír a dirigování u Pavla Dědečka a Václava Talicha. Poté na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze vystudoval muzikologii, estetiku, psychologii a sociologii. Po absolvování AMU působil v roce 1948 jako šéfdirigent dnešní Severočeské filharmonie v Teplicích a v letech 1949 – 1951 jako šéfdirigent Plzeňského rozhlasového orchestru. Od roku 1952 téměř 40 let dirigentsky působil v Československém rozhlasu. V letech 1965 – 1969 byl šéfdirigentem Symfonického orchestru v dánském Aarhusu a 1978 – 1982 šéfdirigentem Symfonického orchestru Československého rozhlasu (SOČR) v Praze. Za dobu svého rozhlasového působení nahrál více jak 800 děl všech hudebních epoch a uvedl 300 premiér českých soudobých skladeb. Do dnešních dní se dochovalo přibližně 700 nahrávek. Jako hostující dirigent byl činný ve všech evropských státech. Obdržel mezinárodní ceny UNESCO za nahrávky Verdiho opery Falstaff a oratoria Gilgameš Bohuslava Martinů. V roce 2008 obdržel Cenu Společnosti pro vědu a umění. Ve stejném roce mu bylo uděleno i čestné občanství Prahy. Aktivně se podílel na přípravě a realizaci hudebního festivalu Sedlčany Josefa Suka. Zemřel 31. srpna 2014 v Příbrami ve věku 93 let.¹

1.2 Miloslav Bervíd (1921 – 1980)

Narodil se 6. července 1921 v Přelouči. Maturoval v roce 1940 na Reálném gymnáziu v Pardubicích, kde navštěvoval i hudební školu. Na Pražské konzervatoři byl posluchačem ve třídách M. Doležila, P. Dědečka a V. Talicha. Po jejím absolvování v roce 1947 pokračoval ve studiích na AMU a Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Působil rovněž jako dirigent Orchestrálního sdružení v Praze – Holešovicích a jako korepetitor v Pražském Národním divadle. 1. ledna 1949 byl jmenován do funkce šéfdirigenta a 1. února

¹ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008). Wikipedie, otevřená encyklopedie[online]: Jaroslav Hrnčíř, poslední editace 8. 3. 2016 v 22:33.

i do funkce ředitele dnešní Severočeské filharmonie. Vedl orchestr po umělecké i provozní stránce a provedl řadu koncertů v městech kraje i mimo jeho hranice na zájezdech. V říjnu 1956 odešel na místo šéfdirigenta Západočeského symfonického orchestru v Mariánských Lázních. Působení Miloslava Bervída jako uměleckého a provozního ředitele bylo obdivuhodné. Pro nedostatek administrativních pracovníků zastával několik funkcí současně. Zemřel 8. září 1980.²

1.3 Josef Daniel (1928 – 1986)

Narodil se 9. června 1928 v Sendražicích u Kolína. Během studia na Pražské konzervatoři, kde studoval hru na lesní roh u prof. E. Kauckého, byl členem orchestru FOK a od roku 1947 působil i v České filharmonii. Od roku 1949 studoval na Akademii múzických umění v Praze obor dirigování u prof. M. Doležila, V. Neumanna, K. Ančerla, V. Smetáčka a A. Klímy. Po dokončení studií na AMU působil krátkou dobu jako druhý dirigent v Karlových Varech po boku Václava Neumanna a v letech 1953 – 1957 jako 2. dirigent v teplickém orchestru po boku Miloslava Bervída a Bohumila Berky. Od roku 1958 s přestávkami působil v Ostravském symfonickém orchestru až do roku 1983. V letech 1961 – 1973 vyučoval dirigování na Konzervatoři v Ostravě, kde v jeho třídě absolvovali dnešní významní dirigenti, např. S. Bogunia, S. Macura, P. Altrichter a další. Mezi roky 1973 – 1975 byl též šéfdirigentem Rozhlasového symfonického orchestru v Záhřebu. Zemřel 18. Července 1986 v Ostravě.³

1.4 Bohumil Berka (1921 – 2004)

Narodil se 13. června 1921 ve Vídni, kde byl jeho otec učitelem na české škole. Po návratu jeho rodiny do Čech se začal věnovat hudbě u učitele Josefa Tomana v Berouně a v roce 1940 maturoval na zdejším reálném gymnáziu. V roce 1947 absolvoval hudebně – pedagogické oddělení a dirigování na Pražské konzervatoři u profesorů V. A. Aima, M. Doležila, P. Dědečka a F. Stupky. V roce 1946 započal svá studia na Filozofické fakultě

² Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

³ Tamtéž.

Univerzity Karlovy, ale v roce 1948 nastoupil jako 2. dirigent Moravské filharmonie Olomouc, kde působil do roku 1956 po boku Františka Stupky. Během svého působení v Olomouci byl činný též jako lektor hudebního ústavu Univerzity Palackého. V letech 1956 – 1972 byl šéfdirigentem a ředitelem teplické filharmonie a působil i u orchestrálního sdružení pražských učitelů. V 60. letech často umělecky působil v tehdejší NDR, Bulharsku, Rumunsku, Norsku a Švédsku, kde dirigoval orchestry v Trondheimu a Östersundu. Počátkem 70. let musel odejít z funkce ředitele i šéfdirigenta, na místě 2. dirigenta však působil v Severočeské filharmonii až do roku 1985. Byl výraznou osobností hudebního života Teplic, často uváděl premiéry skladeb tehdejších současných autorů a pravidelně spolupracoval se Svazem československých skladatelů. Zemřel 28. března 2004 v Teplicích.⁴

1.5 Milivoj Uzelac (1919 – 1988)

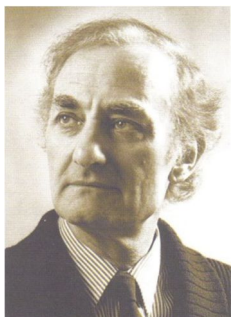

Narodil se 16. června 1919 a po dokončení Reálného gymnázia v Praze pokračoval v letech 1938 – 1943 na Pražské konzervatoři ve studiu dirigování u Metoda Doležila a Pavla Dědečka a skladby u Rudolfa Karla, Františka Píchy a Jaroslava Řídkého. Za 2. světové války byl totálně nasazen v Německu jako korepetitor opery v Brémách. Po osvobození byl v letech 1945 – 1956 zaměstnán jako dirigent Filmového symfonického orchestru v Praze, poté nastoupil na pozici šéfdirigenta Moravské filharmonie Olomouc (1956 – 1959) a v letech 1960 – 1962 byl šéfdirigentem Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého v Praze, zároveň šéfem orchestru v Divadle na Fidlovačce (1961 – 1963) a 2. dirigentem teplického orchestru (1961 – 1962). Od roku 1963 působil jako šéfdirigent v Hudebním divadle v Karlíně až do roku 1975. V sedmdesátých letech rovněž spolupracoval s Velkým orchestrem Pragokonzertu a s orchestrem Ladislava Štáidla. Pravidelně hostoval v tehdejší NSR i NDR a v Polsku. Při své dirigentské činnosti působil zejména v oblasti filmové hudby, dále jako divadelní, muzikálový a operetní dirigent. Je znám také i jako autor hudby k velkému množství krátkometrážních dokumentárních filmů a rozhlasovým hrám i populárních skladeb pro orchestr. Spolupracoval na jevištní úpravě filmového muzikálu Cikáni jdou do nebe jugoslávského skladatele Jevgenije Dogy. Zemřel

⁴ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

8. března 1988 v Praze.⁵

1.6 Martin Turnovský (1928)

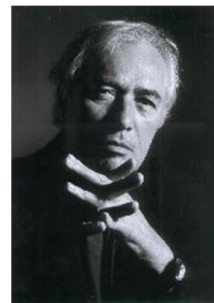
Narodil se 22. září 1928. Studoval dirigování na pražské AMU pod vedením tehdejšího šéfdirigenta České filharmonie Karla Ančerla a později u věhlasného George Szella. Již v roce 1951 poprvé účinkoval na Pražském jaru, když ve Smetanově divadle řídil tehdejší Československý soubor národních písní a tanců. V roce 1958 suverénně zvítězil na prestižní dirigentské soutěži v Besanconu. Působil u řady našich předních orchestrů, s nimiž pravidelně účinkoval téměř každoročně také na Pražských jarech. V letech 1952 – 1955 byl sbormistrem a dirigentem Armádní opery, v letech 1955 – 1960 pak dirigentem Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého. Uplatňoval se v mnoha hudebních tělesech u nás i v zahraničí. Působil jako dirigent Státní filharmonie Brno (1959 – 1962), v teplické filharmonii na postu 2. dirigenta v roce 1963 a poté odešel na místo šéfdirigenta Plzeňského rozhlasového orchestru (1963 – 1966). Opakovaně si ho jako hosta zvali Vídeňští symfonikové a v letech 1966 – 1968 zastával funkci šéfa slavné Staatskapelle v Drážďanech. Po srpnu 1968 odešel do Rakouska a až do roku 1980 byl hudebním ředitelem Norské národní opery v Oslu a zároveň šéfem orchestru v Bonnu. Hostoval u významných zahraničních orchestrů (New York Philharmonic Orchestra, Symfonický orchestr bavorského rozhlasu v Mnichově, The Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, London Symphony Orchestra, Wiener Philharmoniker aj.). Po roce 1989 se pravidelně vrací k hostování u českých orchestrů a v letech 1992 – 1995 byl šéfdirigentem Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK a od roku 1997 působí jako hlavní hostující dirigent Gumma Symphony Orchestra v Japonsku. V roce 1999 mu byl udělen Rakouský čestný kříž pro vědu a umění 1. třídy.⁶

⁵ Tamtéž.

⁶ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008). Filharmonie Brno, © 2009 [online]: Martin Turnovský.

1.7 Libor Pešek (1933)

Narodil se 22. června 1933 v Praze, kde také studoval obor dirigování na AMU u Karla Ančerla, Václava Smetáčka a Václava Neumanna. V mládí studoval hru na klavír, trombón a violoncello. V roce 1958 založil Komorní harmonii a později také založil, a v letech 1965 – 1969 řídil další komorní soubor Sebastian orchestr, se kterým stejně jako s Komorní harmonií úspěšně vystupoval i v cizině. U teplického orchestru vykonával funkci 2. dirigenta v letech 1963 – 1969. Od roku 1969 byl šéfdirigentem Frysk Orkest v nizozemském Leuwardenu a současně stál v čele Východočeského komorního orchestru v Pardubicích. Hostoval u různých českých i zahraničních orchestrů a po mimořádném úspěchu jeho koncertu s London Philharmonic Orchestra působil v letech 1987 – 1997 jako umělecký šéf a hlavní dirigent Royal Liverpool Philharmonic Orchestra. Od roku 1990 byl hlavním hostujícím dirigentem Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK. Od roku 2007 zastává funkci hlavního dirigenta Českého národního symfonického orchestru, pravidelně spolupracuje s předními českými orchestry (Česká filharmonie, Symfonický orchestr Českého rozhlasu a další) a vystupuje v zahraničí. Při příležitosti státní návštěvy britské královny Alžběty II. v České republice v roce 1996 obdržel Libor Pešek Řád britského impéria. Téhož roku byl jmenován čestným členem Univerzity v hrabství Lancashire v Prestonu. V roce 1997 získal prestižní Cenu Classic a Medaili Za zásluhy I. stupně z rukou prezidenta Václava Havla. Je považován za velkého propagátora díla Josefa Suka a Vítězslava Nováka.⁷

1.8 Vladimír Válek (1935)

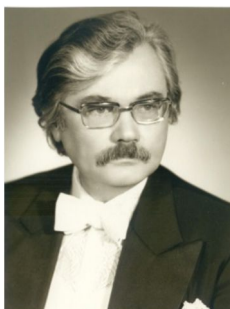
Narodil se 2. září 1935 v Novém Jičíně. Po studiích hry na pozoun a violu na kroměřížské konzervatoři studoval dirigování u Ľudovíta Rajtera na VŠMU v Bratislavě, později pokračoval ve studiu dirigování na pražské AMU u Aloise Klímy a Roberta Brocka. V roce 1970 založil Dvořákův komorní orchestr, kde působil nejen jako hráč, ale i jako umělecký vedoucí tohoto uměleckého hudebního tělesa. Má za sebou bohatou dirigentskou kariéru u mnoha orchestrů doma i ve světě. V letech 1966 – 1974 působil jako šéfdirigent

⁷ Osobnosti.cz, © 1996–2016 [online]: Libor Pešek.

Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

Symfonického orchestru Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého v Praze. Od roku 1975 do roku 1987 byl dirigentem Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK a v roce 1985 se ujal místa šéfdirigenta Symfonického orchestru Českého rozhlasu a v této funkci působil do roku 2011. Od roku 1996 rovněž zastával plné desetiletí post dirigenta České filharmonie. V sezoně 2002/2003 byl jmenován hlavním hostujícím dirigentem orchestru Osaka Symphoniker, v letech 2004 - 2007 vykonával funkci šéfdirigenta Slovenské filharmonie. Na svém kontě má přes tisíc nahrávek pro rozhlasové stanice Praha, Vídeň, Lipsko, Hilversum, Záhřeb. Je zván k vystoupením na mezinárodních festivalech mj. v Linci, Aténách, Istanbulu, Vratislavi, Montreaux, Lucernu. Pravidelně hostuje na Pražském jaru, Bratislavských hudebních slavnostech aj. V říjnu 2010 převzal z rukou prezidenta republiky Václava Klause medaili za zásluhy. V Teplicích působil na místě 2. dirigenta v sezonách 1969 – 1971.⁸

1.9 Jaroslav Soukup (1924 – 2001)

Narodil se 20. srpna 1924 v Praze a již od dětství se amatérsky věnoval hudbě. Hrál kromě jiného na housle v proslaveném Symfonickém orchestru železničářů. Vedle studií na střední průmyslové škole se pak stal mimořádným posluchačem kontrabasového oddělení pražské konzervatoře, ale za války nemohl svůj talent rozvinout. Po válce působil jako violista v orchestru Národního divadla v Bratislavě a externě studoval na tamní konzervatoři u profesora Rudolfa Hoffmanna. Vojenskou službu prožíval v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého a pak byl čtyři roky hlavním dirigentem Uměleckého vojenského souboru. V té době se mu dostalo vynikající příležitosti být žákem slavného dirigenta Václava Talicha. V letech 1955 až 1972 dirigoval Západočeský symfonický orchestr v Mariánských lázních. Byl zakladatelem tamního mezinárodního hudebního festivalu a podílel se i na vybudování Společnosti Fryderika Chopina. Od sezóny 1972 – 1973 nastoupil do funkce ředitele a šéfdirigenta Severočeské filharmonie. Zde začal uskutečňovat své organizační a dirigentské záměry, rozšířil počet orchestrálních hráčů, vybavil orchestr novými nástroji a také docílil přejmenování orchestru na Severočeskou

⁸ Wikipedie, otevřená encyklopedie [online]: Vladimír Válek, poslední editace 7. 2. 2016 v 01:35.
Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).
SOČR - Český rozhlas, © 1997-2016 Český rozhlas [online]: Vladimír Válek.

státní filharmonii Teplice. Pod jeho vedením filharmonie s úspěchem účinkovala na mnoha festivalech, byla pozvána na Pražské jaro a uskutečnily se první zájezdy do Španělska, Itálie, Rakouska a tehdejší NSR. Inicipoval a prosadil výstavbu nového koncertního sálu v Domě kultury v Teplicích s vynikajícími akustickými parametry, určené především k potřebám filharmonie. Po listopadových událostech roku 1989 ukončil svou činnost šéfdirigenta a v dubnu 1990 odešel i z funkce ředitele. Zemřel 6. října 2001 a dne 11. října 2001 věnovala Severočeská filharmonie jeho památce zahajovací koncert sezóny 2001 – 2002.⁹

1.10 Jan Štván (1958)

Narodil se 18. května v Kraslicích. Vystudoval obor varhany na Pražské konzervatoři u prof. Jiřího Ropka, dirigentské vzdělání pak získal na pražské AMU u Václava Neumanna, v italské Sieně u Genadije Rozhdestwenského a ve Stuttgartu u Helmutha Rillinga, který ho rovněž pozval jako svého posluchače na několik koncertů na Bach Oregon Festival do USA. Už během studií pracoval postupně v baletu a opeře Národního divadla, nejdříve jako korepetitor, později jako sbormistr. Od roku 1985 působil nejprve jako 2. dirigent v Severočeské filharmonii Teplice a v letech 1989 – 1991 potom jako její šéfdirigent. V letech 1989 a 1990 byl též asistentem Václava Neumanna u České filharmonie. Jako hostující dirigent působil téměř u všech českých symfonických a komorních orchestrů, koncertoval v mnoha zemích Evropy, v Izraeli, USA i v Jižní Americe. Po odchodu z teplické filharmonie působil mnoho let ve Státní opeře Praha a v opeře Divadla J. K. Tyla v Plzni, kde byl v letech 1997 – 2001 jejím šéfdirigentem. Podílel se na obnovení operních představení v přírodním divadle v Lokti v roce 2000.¹⁰

⁹ Regionální knihovna Teplice, (c) 2001 – 2003 [online]: Jaroslav Soukup.

Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

¹⁰ Obec Stříbrná, 2001-16© [online]: Jan Štván .

Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

1.11 Tomáš Koutník (1950)

Narodil se 4. října 1950 v Olomouci. Vystudoval Pražskou konzervatoř v oborech hra na violoncello a dirigování, na pražské AMU poté rovněž studoval oba tyto obory. Své dirigentské znalosti prohloubil na Mistrovských kursech u dirigentů Igora Markewitche a Kurta Masura ve Výmaru, studia ukončil stáží v Paříži a následně byl asistentem dirigenta Václava Neumanna v České filharmonii. Působil jako dirigent Symfonického orchestru v Bratislavě (1979 – 1981), Sukova komorního orchestru v Praze (1981 – 1983) a Janáčkovy filharmonie Ostrava (1983 – 1988). V letech 1988 – 1991 zastával místo šéfdirigenta Janáčkovy filharmonie Ostrava a v letech 1991 – 1993 byl dirigentem Symfonického orchestru Českého rozhlasu v Praze. Od října 1991 do června 1997 působil jako šéfdirigent Severočeské filharmonie Teplice a od ledna 1992 do prosince 1995 i jako její ředitel. Jeho nahrávky zahrnují více než 70 různých snímků pro Český a Slovenský rozhlas, Českou televizi, vydavatelství Praha, Harmonia Mundi/CDM, Bohemia Music, Notabene, Champion, Panton. Jeho dirigentské umění bylo oceněno 1.cenou na Mezinárodní dirigentské soutěži v Besanconu v roce 1977 a stal se finalistou Mezinárodní soutěže G. Fittelberga v Katovicích v roce 1979 (6.místo). Od roku 1994 je docentem dirigování na Akademii múzických umění v Praze, kromě toho je pravidelně lektorem Mezinárodních dirigentských seminářů pořádaných v České republice i v zahraničí (Kanada, Švýcarsko, Slovensko).¹¹

1.12 Charles Olivieri-Munroe (1969)

Narodil se v Torontu v Kanadě, kde vystudoval hru na klavír na Royal Conservatory of Music a na University of Toronto, kde studium ukončil v roce 1992 jako nejlepší student. Poté získal stipendium na studium dirigování na Janáčkově akademii múzických umění v Brně, kde byl posluchačem ve třídě profesora Otakara Trhlíka, studoval také u Jiřího Bělohlávka v Praze a poté Rudolfa Baumgartnera v Luzernu. Je laureátem řady mezinárodních soutěží, např. Smetanova cena na Mezinárodní dirigentské

¹¹ HAMU, © 2007-2016 Akademie múzických umění v Praze [online]: doc. Tomáš Koutník. Umělecká beseda, Copyright © 2016 [online]: Tomáš Koutník - dirigent Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

soutěži (1992), vítězství na DuMaurier festivalu – mladých dirigentů v Kanadě, získal ocenění na MiOn mezinárodní soutěži dirigentů ve Vídni (1994). V roce 1997 obdržel od kanadské Council for the Arts profesní grant. Svou mezinárodní kariéru zahájil úspěchy na několika dirigentských soutěžích v Dánsku, Itálii, Polsku, Rumunsku a Chorvatsku, které završil vítězstvím v soutěži na Pražském jaru 2000. Zde zároveň získal cenu Supraphonu, hlavního města Prahy a Českého rozhlasu. Dirigoval celou řadu vynikajících orchestrů, mezi nimiž jsou například vídeňský Tonkünstler Orchester, Symfonický orchestr Budapešť, Český národní symfonický orchestr, Státní filharmonie Brno, Slovenská filharmonie, Symfonický orchestr bukurešťského rozhlasu a další. Šéfdirigentem Severočeské filharmonie Teplice se stal v červenci 1997. Působil rovněž jako šéfdirigent Symfonického orchestru Slovenského rozhlasu v Bratislavě (2001 – 2004) a od roku 2001 je hostujícím dirigentem Janáčkovy filharmonie Ostrava. V roce 2006 debutoval jako dirigent v České filharmonii a provedl koncert se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK v rámci festivalu Pražské jaro. Věnuje se také opernímu repertoáru – nastudoval mj. obnovenou inscenaci Verdiho Falstaffa v Komische Oper v Berlíně, dále spolupracoval s Dutch National Ballet na projektu Body/Voice, se kterým se soubor představil na významném Holland Festival v Amsterdamu (2004). Působí též jako profesor dirigování na AMU v Praze. Od sezóny 2013/2014 zastává post čestného šéfdirigenta Severočeské filharmonie Teplice.¹²

1.13 Alfonso Scarano (1968)

Vzdělání v oboru dirigování získal na Conservatorio Umberto Giordano ve Foggii, operní dirigování vystudoval na Accademia Musicale Pescarese, sborové dirigování na Conservatorio Niccolò Piccinni v Bari a obor trubka na Conservatorio Tito Schipa v Lecce. V roce 1993 získal 1. cenu na 5. ročníku soutěže Bottega International Conducting Competition v Teatro Comunale v Trevisu, v roce 1997 zvítězil na 4. ročníku soutěže Franco Capuana European Community Conducting Competition v Římě a v roce 2005 získal 2. cenu (1. a 3. cena nebyla udělena) v 1. ročníku soutěže Luigi Mancinelli

¹² Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008). Národní divadlo, © 2016 Národní divadlo [online]: Charles Olivieri-Munroe. OperaPlus, Jana Schwarzová, 02.08.2013 0:00 [online]: Charles Olivieri-Munroe, světoběžník z Teplic

International Conducting Competition v Teatro Comunale v Orvieto. V letech 2000 – 2010 působil jako hlavní hostující dirigent orchestru Virtuosi di Praga, významného českého komorního orchestru, se kterým vystoupil na mnoha koncertech v České republice i v zahraničí, např. v Německu (Freiburg Konzerthaus, Saarbrücken Kongresshalle, Heidelberg Stadthalle, Ulm EinsteinSaal), Itálii (Milano, Brescia, Bergamo, Verona, Treviso, Trento, Udine), na Slovensku (Bratislava – Reduta), Řecku (Thessaloniki Concert Hall) a v Praze (Rudolfinum, Obecní dům, Festival Pontes). Úzce spolupracuje také s Moravskou filharmonií Olomouc. V lednu 2012 nastoupil do funkce hlavního hostujícího dirigenta a k 1. říjnu 2013 se stal novým šéfdirigentem Severočeské filharmonie Teplice. Společně se v listopadu 2013 představili italskému publiku na prestižním koncertu v Teatro Luciano Pavarotti v Modeně s díly L. Janáčka a P. I. Čajkovského. Diriguje mnoho symfonických nebo divadelních orchestrů po celém světě, např. divadelní orchestr v Parmě, orchestr divadla Petruzzelli v Bari, Haydnův orchestr v Bolzanu a Trentu, Nový ruský státní symfonický orchestr v Moskvě, Kyjevský národní rozhlasový a televizní symfonický orchestr, Daejeon filharmonický orchestr v Jižní Koreji, taktéž dirigoval Pražskou komorní filharmonii na turné s violoncellistou Mischou Maiskym a spolupracuje s mnoha dalšími významnými orchestry v České republice.¹³

¹³ Triart Management [online]: Alfonso Scarano, Životopis aktualizován k 1. 10. 2013.
Alfonso Scarano [online]: Alfonso Scarano, Biography, životopis aktualizován 1. října 2014.
SČF Teplice, © 2012 [online]: Orchester .

2. Historický vývoj orchestru v letech 1948 – 2016

2.1 Obnovení činnosti orchestru

Po skončení druhé světové války byla 24. června 1945 zahájena činnost divadla pod názvem *Divadlo severu* uvedením Smetanovy *Prodané nevěsty* a divadlo krátce na to vytvořilo svůj vlastní operní a operetní soubor. Avšak na vytvoření a obnovení činnosti tělesa, které by plnilo funkci lázeňského i symfonického orchestru se čekalo ještě další tři roky. Přesto první lázeňskou sezónu zahájil 1. května 1946 v Lázeňském parku za řízení *dr. Václava Smetáčka Symfonický orchestr FOK*. Brzy se ovšem ukázalo, že Teplice musí činnost vlastního orchestru obnovit a proto koncem následujícího roku přikročilo několik hudebních nadšenců ke konkrétním činům. Z podnětu ředitele hudební školy *Aloise Sarauera*, klavíristy, skladatele a přední osobnosti hudebního života Teplic, a za spolupráce učitele stejné školy *Miloše Sedmidubského* bylo zahájeno jednání s Místním národním výborem, který myšlenku zřízení městského lázeňského orchestru uvítal. Sedmidubský vypracoval a zástupcům města předložil návrh, ve kterém pro začátek doporučil 38 hráčů a činnost orchestru formuloval slovy: *...v zimě koncerty lidové, populární a symfonické, spolupráce s teplickou činohrou, koncerty v Krušnohorském rozhlase a zájezdy do všech větších měst severočeského pohraničí*". Svůj návrh Sedmidubský podal 11. ledna 1948 a shodou okolností se brzy poté dozvěděl, že lázeňský orchestr v Mariánských lázních se rozpadl a že by jeho členové měli zájem o působení v Teplicích. „*Tak jsem se tam 27. ledna 1948 rozjel,*“ vzpomíná Sedmidubský, „*a našel jsem tam torzo kapely, o které tehdejší lázeňská komise neměla zájem: 13 hudebníků včetně kapelníka Josefa Vyskočila. Ihned na místě bylo dohodnuto, že téměř všichni členové orchestru přejdou (s výhradou dodatečného konkurzu) do Teplic a také Josef Vyskočil jako druhý kapelník a vedení administrativy*“.¹⁴ Zřízení *Městského lázeňského orchestru* bylo schváleno na plenárním zasedání Městského národního výboru v Teplicích 12. února 1948 o dvanáct dní později se konaly první konkurzy. Zájemci z řad konzervatoristů prošli výběrovým řízením v Domě umělců v Praze, kde kromě A. Sarauera a M. Sedmidubského v komisi zasedali ředitel konzervatoře *Dr. Václav Holzknecht*, dirigent *Dr. Václav*

¹⁴ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008). Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

Smetáček, profesor hry na lesní roh *Emanuel Kaucký*. První členové nově vzniklého orchestru se poprvé sešli 1. března 1948 v teplickém divadle v počtu 27, z nichž 13 bylo z Mariánských lázní, 9 z Teplic a 5 z pražské konzervatoře. Následující den se konala první zkouška, na které se začalo se studováním Beethovenovy přede hry *Coriolan*. Hlavním dirigentem byl jmenován *Miloš Sedmidubský*, druhým *Josef Vyskočil* a uměleckým poradcem *Alois Sarauer*. V průběhu března nastupovali další muzikanti a na prvním koncertu, který se konal 21. dubna 1948, měl orchestr 32 členů. Dirigenti se střídali poměrně rychle. Po dvouměsíčním působení M. Sedmidubského se na stejně dlouhou dobu ujal taktovky *Bohuš Slezák*. V květnu se na žádost vedení orchestru uskutečnil dirigentský konkurs, kterého se zúčastnilo devět uchazečů. Konkurs proběhl 15. května a v komisi zasedali: dirigent *Karel Ančerl*, Dr. *Václav Holzknecht*, skladatelé *Miloslav Kabeláč*, *Klement Slavický*, *Jan Hanuš* a *Alois Sarauer*, který zastupoval zřizovatele orchestru. V konkurzu zvítězil *Josef Hrnčíř*, sedmadvacetiletý absolvent Pražské konzervatoře. Jako druhý se umístil korepetitor Národního divadla *Miloslav Bervíd*. Josef Hrnčíř nastoupil 20. května do situace, kdy hudebníci náhle odcházeli, jiní zase nastupovali. I za těchto podmínek musel orchestr zkoušet, rozšiřovat repertoár a veřejně vystupovat. Hrál se v hale Císařských lázní (dnes již neexistujících), v divadle a v létě na koncertišti v Lázeňském parku v historickém dřevěném pavilonu. Hrnčíř, jehož úkolem byla hlavně stabilizace orchestru, však počátkem listopadu téhož roku požádal o mimořádnou dvouměsíční dovolenou z důvodu hostování u Plzeňského rozhlasového orchestru a koncem roku 1948 do plzeňského rozhlasu odešel. I přes všechna úskalí uskutečnil Městský lázeňský orchestr za necelý první rok úctyhodných 180 převážně populárních koncertů a koncem roku 1948 získal orchestr nový a výstižnější název *Městský symfonický orchestr Teplice*.¹⁵

¹⁵ Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

2.2 Skromné začátky a rozvoj orchestru

1. ledna 1949 byl do funkce uměleckého a provozního ředitele jmenován čerstvý absolvent Pražské konzervatoře ze třídy Václava Talicha *Miloslav Bervíd*, jehož hlavním úkolem bylo přebudovat lázeňský orchestr na symfonické těleso, které by bylo schopno zvládnout nejnáročnější úkoly. Zasloužil se o jeho konsolidaci, o zvýšení počtu hráčů i o první symfonický koncert, jenž se konal v únoru 1949. Tou dobou také orchestr vyjíždí na první mimoteplické koncerty (Litvínov, Duchcov, Most, Litoměřice). 9. května 1949 již orchestr účinkuje pod názvem *Krajský oblastní symfonický orchestr*, kdy uvedl Smetanovo stěžejní dílo *Má vlast*. V letní kolonádní sezóně projevila Československý rozhlas zájem každou druhou neděli živě přenášet dopolední koncerty a orchestr také navázal spolupráci s činohrou teplického divadla. 14. srpna 1949 již orchestr vystupuje pod dalším novým názvem *Krušnohorská filharmonie*, jež odpovídá změně zřizovatele orchestru (Krajský národní výbor) a počet členů se zvyšuje na 60. Od podzimu 1949 nastoupil na místo druhého dirigenta *Miroslav Lebeda*. Bervídovou největší zásluhou bylo zavedení abonentních koncertů, díky nimž si orchestr získával stále posluchače. V sezóně 1949 – 1950 se konalo prvních šest abonentních koncertů, v sezóně následující nabízí filharmonie již osm abonentních koncertů, rozdělených do dvou řad. První dirigoval Miloslav Bervíd, druhou Miroslav Lebeda. Po zařazení mezi státní symfonické orchestry byl roku 1951 název orchestru opět změněn, tentokrát na *Krušnohorský symfonický orchestr*. Během roku 1951 už orchestr koncertuje i za hranicemi kraje – v Pardubicích, Náchodě, Hradci Králové, a v roce 1952 se poprvé představuje pražskému publiku. Společně s baletem Státního divadla v Brně uvádí Dvořákovy Slovanské tance a ještě v témže roce se orchestr vrací opět do Prahy, kde ve Smetanově síni pořádá samostatný koncert. V létě 1953 odchází z funkce druhého dirigenta Miroslav Lebeda a na jeho místo nastupuje *Josef Daniel*, původně hornista České filharmonie. Od roku 1955 byl teplický hudební život obohacen o nové koncertiště na nádvoří zámku, kde si členové orchestru vlastními silami upravili pódium i hlediště. Po osmi letech spolupráce s orchestrem odešel v roce 1956 Miloslav Bervíd do funkce šéfa Městského lázeňského orchestru v Mariánských lázních.¹⁶

¹⁶ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008). Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

2.3 Éra slavných druhých dirigentů

Novým uměleckým ředitelem Krušnohorského symfonického orchestru byl 1. září 1956 jmenován absolvent Pražské konzervatoře *Bohumil Berka*. Předtím působil osm let v Moravské filharmonii Olomouc po boku Františka Stupky. V době Berkova nástupu již orchestr pravidelně koncertoval v dalších krajských městech a pořádal abonentní koncerty nejen v Teplicích, ale i v Chomutově, Mostě, Ústí nad Labem a Děčíně. Berka se významnou měrou zasloužil o novou koncepci koncertů pro školy, které byly rozděleny dle stupně závažnosti a vždy s průvodním slovním výkladem. Pracovní nasazení a vytížení členů orchestru bylo neuvěřitelné, během sezóny 1956 – 1957 bylo provedeno na padesát školních koncertů, deset abonentních koncertů v Teplicích a na čtyřicet repríz v okolních městech. Taktéž se za Berkova vedení uskutečnily první zájezdy do zahraničí – do Německé demokratické republiky, kde byla navázána spolupráce se *Staatliches Kulturorchester Pirna*, a které tak byly vítaným oživením do té doby pouze tuzemských koncertních zájezdů. Krušnohorský symfonický orchestr se uvedl v pražském Domě umělců prvními koncerty ze skladeb současných autorů a tyto novinkové koncerty pokračovaly potom i v dalších letech. V říjnu roku 1957 odchází do Ostravské filharmonie druhý dirigent Josef Daniel a jeho termíny dočasně převzali jako stálí hosté pražští dirigenti *Alois Klíma*, *František Stupka* a *Zdeněk Košler*. V březnu roku 1958 si orchestr připomněl 10. výročí svého založení a během těchto prvních deseti let činnosti orchestr spolupracoval i s dalšími kulturními institucemi v kraji. Společně s Divadlem pracujících uvedl v Mostě Fibichovu Hippodamii, s Pěveckým sdružením severočeských učitelů v Mostě provedl jak Smetanovu Píseň českou, tak i náročnou Beethovenovu 9. symfonii s Ódou na radost.¹⁷ Na počátku sezóny 1958 – 1959 nastoupil do funkce druhého dirigenta dosavadní dirigent Armádního uměleckého souboru v Praze *Boris Masopust*. Ve dnech 14. až 17. ledna 1959 proběhly v Ústí nad Labem, Chomutově, Teplicích a Děčíně koncerty věnované 80. narozeninám významného českého dirigenta *Františka Stupky* (*18. 1. 1879). Večer byl věnován výhradně dílům Petra Iljiče Čajkovského a bylo mezi nimi například Italské capriccio, Předehra 1812, nebo jeho 5. symfonie e-moll. Dirigoval je samozřejmě František Stupka osobně. V roce 1960 byl název orchestru změněn na *Severočeský symfonický orchestr (SČSO)* a byly mu poskytnuty prostory barokní budovy

¹⁷ Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

Zahradního a plesového domu. Jeho sálem získal orchestr zkušebnu, zázemí pro hudebníky i administrativní prostory. Během roku 1960 se pořádá více než 120 koncertů, z toho přibližně 70 na zájezdech a počet členů se stabilizuje na čísle 62. Na koci tohoto roku odchází Boris Masopust a na jeho místo 1. ledna 1961 nastoupil *Milivoj Uzelac*. Přichází rovněž i významná umělecká posila na post koncertního mistra, a sice dosavadní koncertní mistr České filharmonie *Karel Šroubek*, který byl nucen z politických důvodů z Prahy odejít. V roce 1962 orchestr obdržel Krajskou cenu za umění 1. stupně a cenu města Teplic.¹⁸ V březnu 1962 nahrazuje Milivoje Uzelace druhý dirigent *Josef Svoboda*, avšak jen nakrátko. Rozvoj jeho talentu totiž zastavila tragická smrt dne 19. února 1963. Poté přichází na šest měsíců do Teplic, v té době již uznávaný dirigent, *Martin Turnovský*. S orchestrem absolvoval mimo jiné i koncert 28. dubna 1963 v rámci Koncertní přehlídky orchestrů v pražském Rudolfinu. Situaci, kdy se na počátku novodobé historie orchestru v roce 1948 rychle střídali šéfdirigenti, tak orchestr zažil na počátku šedesátých let v obsazování míst druhých dirigentů. Během čtyř let se na tomto místě vystřídali čtyři dirigenti. 1. listopadu však po Martinu Turnovském přichází *Libor Pešek*, který v Teplicích u orchestru působil celých šest let. V těchto letech nebylo pro orchestr výjimkou ani 38 frekvencí měsíčně, jelikož pracovní týden byl tehdy šestidenní a často se v rámci jednoho dne pořádaly dva výchovné koncerty, odpolední generální zkouška a večerní koncert. V létě roku 1964 se konal první ročník *Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena*, jehož založení se pro Teplice stalo významnou příležitostí prezentovat svou kulturu a zvát k účinkování s orchestrem vynikající hostující dirigenti a sólisty, a tato festivalová tradice se drží dodnes. V březnu 1965 se po několika letech orchestr opět vydává do tehdejší NDR, kde pokračuje v konání výměnných koncertů s orchestrem v Pirně. Na konci 60. let, díky uvolňování politické atmosféry, začíná orchestr účinkovat i v církevních prostorách v Oseku, Litoměřicích, Ústí nad Labem, Varnsdorfu a Kladrubech u Plzně.¹⁹ V roce 1968 udělil tehdejší prezident republiky Ludvík Svoboda Severočeskému symfonickému orchestru státní vyznamenání „Za vynikající práci“ (k 20. výročí založení tělesa).²⁰ Srpen 1968 zastihl členy orchestru v plném provozu kolonádních koncertů za řízení Libora Peška, který svou dirigentskou činnost v Teplicích ukončil v následujícím roce 1969, a na jeho místo nastoupil *Vladimír Válek*.

¹⁸ Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

¹⁹ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

²⁰ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).
Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

Během působení třech posledně jmenovaných dirigentů – *Turnovský, Pešek* i *Válek* – orchestr nastudoval řadu skladeb světového repertoáru, převážně děl autorů 20. století. Posluchači i členové orchestru se tak mohli seznámit s nejnáročnějšími díly Gustava Mahlera, Maurice Ravela, Igora Stravinského, Arthura Honeggera, Paula Hindemitha a dalších. Koncerty v šedesátých letech řídila i řada hostujících dirigentů, např. *Eduard Fischer, Bohumír Liška, Dr. Václav Smetáček, Karel Šejna, Karel Nosek, Josef Hercl, Josef Hrnčíř, Radomír Eliška, František Vajnar* a další.²¹ Tato léta tedy můžeme v souvislosti s teplickým orchestrem, alespoň co se jejich dirigentů a repertoáru týká, považovat za dosavadní největší rozkvět a dobu, kdy se orchestru dostává prvních veřejných uznání.²² Následná normalizace na počátku sedmdesátých let zapříčinila, že Bohumil Berka postupně ztrácí politickou podporu a v roce 1970 byl krajskými orgány z funkce ředitele odvolán. 30. července 1971 byl Severočeským krajským národním výborem (SKNV) rozvázána pracovní poměr s Vladimírem Válkem s platností od 1. září. Bohumil Berka tedy, po nuceném odchodu Vladimíra Válka, vedl v sezóně 1971 – 1972 orchestr většinou sám. V roce 1972 definitivně skončila éra Bohumila Berky jako uměleckého ředitele a šéfdirigenta, jelikož byl do obou těchto funkcí jmenován Jaroslav Soukup. S orchestrem však na místě druhého dirigenta spolupracoval ještě dalších 13 let.²³

²¹ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

²² Tamtéž.

Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

²³ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

2.4 Éra Jaroslava Soukupa a budování nového zázemí orchestru

V říjnu roku 1972 byl odborem kultury SKNV do čela SČSO jmenován žák Václava Talicha *Jaroslav Soukup*. Posléze byl Soukup za „podivných“ okolností²⁴ výborem jmenován i šéfdirigentem orchestru. Dosavadní druhý dirigent Městského symfonického orchestru v Mariánských lázních hostoval v Teplicích poprvé 3. července 1970 na letním koncertu na nádvoří zámku. Jaroslav Soukup dokázal patřičně využít plné podpory od tehdejšího politického vedení. S energií řešil potřeby orchestru a jeho provozu, zajistil financování nákupu nových kvalitních nástrojů, rozšířil také početní stav tělesa na více než 70 uměleckých pracovníků. Postupně se tak mohla zrodit kulturní instituce, sdružující sólisty a komorní soubory, která na vysoké úrovni uspokojí potřeby a požadavky široké veřejnosti na symfonickou i komorní hudbu. V rámci orchestru v minulosti působili sóloví i komorní hráči: klavírista *Jan Novotný*, houslista *Boris Monoszon*, *Panochovo kvarteto*, *Kocianovo kvarteto* a *Nové pražské trio*. V roce 1973 Soukup prosadil zahájení náročné rekonstrukce bývalého Zahradního a plesového domu, kde dosud převážně symfonický orchestr zkoušel a kde sídlila také jeho administrativa. Orchester tedy musí zkoušet v náhradních prostorách, nejčastěji v Malém sále teplického divadla. Rokem 1973 se obnovují partnerské koncerty v tehdejší NDR a těleso se každoročně představuje posluchačům saského Freibergu.²⁵ V sedmdesátých letech bylo hlavní náplní práce orchestru pořádání a konání koncertů abonentních, letních kolonádních a desítek výchovných, jak v městech kraje, tak i za jeho hranicemi. Od sezóny 1977 – 1978 nacházeli, a dodnes nacházejí, své uplatnění ve filharmonii (tehdy SČSO) i noví absolventi *Konzervatoře v Teplicích*, založené roku 1971. Díky nim výraznou měrou rostla umělecká úroveň tělesa, který byl v mnoha hráčských skupinách „omlazován“ schopnými absolventy zdejší konzervatoře. 2. března se po pěti letech otevírá nově rekonstruovaná budova orchestru (výše zmiňovaný Zahradní a plesový dům) a 1. července dochází k dalšímu přejmenování orchestru – ze současného Severočeského symfonického orchestru na *Severočeskou státní filharmonii Teplice* (SČSF). Počátkem osmdesátých let však koncertů ubývalo, což se promítlo i do frekvence tuzemských zájezdů, která zdaleka nedosahovala a neodpovídala např. frekvenci v padesátých a šedesátých letech. Většinu náplně

²⁴ Jaroslav Soukup zkouší poprvé s orchestrem 9. října 1972, přičemž až 14. listopadu byl v krajských novinách „Průboj“ zveřejněn inzerát o konání konkurzu na místo hlavního dirigenta, avšak bez udání data a času. V té době však již Soukup naplno diriguje a úřady je posléze potvrzen do obou funkcí (ředitel i šéfdirigent).

²⁵ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

měsíčního plánu tvořily, možná překvapivě, vystoupení pro školy. V roce 1983 se k Hudebnímu festivalu Ludwiga van Beethovena přidává další festival, nesoucí název *Šostakovičovy Teplice* (na zrodu této každoroční hudební akce se výrazně podílel Jaroslav Soukup).²⁶ Ten se konal nejprve na přelomu května a června, později se termín jeho konání přesunul na začátek května a závěrečný koncert festivalu byl vždy zároveň zahajovacím koncertem lázeňské sezóny. Dramaturgicky byly koncerty věnovány hlavně dílům Dmitrije Šostakoviče a dalším ruským skladatelům, a na festivalu často vystupovali interpreti tehdejšího Sovětského svazu. Rok 1983 znamenal rovněž pro členy filharmonie dlouho očekávanou a vítanou změnu v podobě prvního velkého západoevropského turné ve *Španělsku*. Na tomto třítydenním zájezdu filharmonie odehrála rovných deset koncertů. Po dvou letech (v roce 1985) se orchestr do Španělska vydává podruhé, tentokrát se sérií devíti koncertů. Koncem roku 1985 končí významná třicetiletá etapa spolupráce Bohumila Berky s teplickým orchestrem, jelikož odchází do důchodu a dále působí jen jako dirigent studentského symfonického orchestru teplické konzervatoře. Na jeho místo druhého dirigenta byl po konkurzu v roce 1985 přijat čerstvý absolvent Akademie múzických umění v Praze *Jan Štván*. Bylo již naznačeno, že Jaroslav Soukup měl velký vliv při prosazování svých cílů a byl především zdatným organizátorem. A jestliže můžeme teplický hudební život jako všestranně bohatý a živý – vážnou hudbu bylo a je zde možno slyšet v divadle, lázeňských domech, na koncertech konzervatoře a ZUŠ, v klubech apod. – neodpovídala tomuto stavu kvalita hudebních sálů. Sál Krušnohorského divadla, kde se konaly symfonické koncerty a jiné hudební akce, poskytoval sice hezké prostředí, avšak pro těleso, čítající více jak 70 členů, nevyhovoval především z hlediska akustického (ale ani provozního, připočteme-li přihlídnutí k provozu divadla, kde působil operetní soubor včetně divadelního orchestru, baletu, sboru a sólistů). Proto Soukupovou největší zásluhou zůstane prosazení myšlenky vybudovat v Teplicích koncertní sál, po všech stránkách odpovídajícím soudobým požadavkům a splňujícím nejnáročnější akustické i provozní nároky, pro činnost filharmonie.²⁷ V roce 1979 se započalo s realizací této myšlenky, v podobě výstavby koncertního sálu *Domu kultury*, jak se budova pojmenovala, podle projektu *ing. arch. Karla Hubaáčka*, autora známé televizní věže na Ještědu. Kromě budovy sálu byla zároveň nově

²⁶ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008). Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

²⁷ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008). Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

vybudována i přilehlá, 177 metrů dlouhá, kolonáda s kouřovými a čirými skly od *akad. arch. Otakara Binara*, včetně úpravy promenády spojující náměstí s divadlem. Sál se svými vlastnostmi estetickými²⁸ i akustickými zařadil mezi nejlepší v republice. Dům kultury disponuje ideálním zázemím pro členy orchestru: šatny hudebníků, moderní sociální zařízení včetně sprch, a v současné době je zde umístěno i veškeré technické a nástrojové vybavení filharmonie (varhany, nahrávací studio aj.). Největším benefitem pro umělecký růst orchestru je možnost zkoušení a interpretace koncertů ve stejném sále. Nové koncertní prostory byly slavnostně otevřeny 5. listopadu 1986 koncertem SČSF, který provedl Smetanovu *Mou vlast*, a již 23. listopadu se odtud konal přímý přenos Československé televize, přenášející koncert s díly L. van Beethovena, D. Šostakoviče a B. Smetany.²⁹ V letech 1986 až 1989 se orchestr opět vydává do západní Evropy (Sardinie, Sicílie). 29. dubna 1988 filharmonie obdržela, k příležitosti 40. výročí založení, další státní vyznamenání, tentokrát „Řád práce“. Jaroslav Soukup měl již v té době titul „Zasloužilý umělec“, jež získal už v roce 1977.³⁰ V červnu 1989 SČSF koncertuje v proslulém Zlatém sále Musikvereinu ve Vídni, kde se pořádají známé novoroční koncerty Vídeňských filharmoniků, a v říjnu ještě v tehdejší NSR.³¹

²⁸ V hledišti jsou pevná křesla, navržená architektem Ulmannem. Jejich výškové uspořádání zaručuje spolu s akustickým obložení stěn dokonalý umělecký zážitek při symfonických i komorních koncertech.

²⁹ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008). Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

³⁰ Kromě titulu „Zasloužilý umělec“ (1977) získal už dříve ceny Svazu čs. skladatelů a koncertních umělců, krajskou cenu a v roce 1974 obdržel státní vyznamenání „Za vynikající práci“

³¹ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008). Plevka, Bohumil: 40 let SČSF (Teplice, 1988).

2.5 Nová doba, nové podmínky (1989 – 1991)

V listopadu roku 1989 se situace v SČSF příliš neliší od ostatních orchestrů v republice. Filharmonici se nejprve aktivně zúčastňovali tzv. ekologických demonstrací, jenž v Teplicích probíhaly od 13. listopadu, a o událostech, které se odehrávaly 17. listopadu v Praze, se filharmonie poprvé dovídá 18. listopadu na svém koncertu v Liberci. Zatím protichůdné informace se šířily českou kulturní scénou obrovskou rychlostí a neminuly ani hudební život Teplic. V pondělí 20. listopadu přijíždí na hostování k filharmonii slovenský dirigent Richard Zimmer, který měl nastudovat abonentní koncert s díly J. V. Tomáška, O. Flosmana aj. Haydna. Situace před první zkouškou byla ovšem velmi napjatá, jelikož každý hudebník čekal, kdo jako první bude reagovat na předešlé události. První odvážlivci se, i na základě výzvy České filharmonie a jejího šéfdirigenta Václava Neumanna, vyslovili pro stávkovou pohotovost. Po necelé hodině od zahájení stávky se do orchestru dostavil jak dosavadní ředitel a šéfdirigent Jaroslav Soukup, tak i činovníci OV KSČ, kteří hudebníky varovali, často i nevybíravým způsobem, před následky jejich postoje. Na abonentním koncertu 23. listopadu se nehrál původní program, ale před zcela zaplněným sálem zazněla česká hymna a Smetanova Vltava. Za účasti studentů, přímých účastníků události na Národní třídě v Praze, a pražských herců se po koncertu rozvinula debata. Podobné koncerty se uskutečnily ještě 30. listopadu a 7. prosince a zúčastnili se jich např. Petr Čepek, Karel Roden, Ivana Chýlková, Eliška Balzerová, Jiří Cízler a další. Na výroční schůzi ROH, konané 24. listopadu a které se zúčastnili členové i vedení orchestru, byl vyzván k rezignaci na místo šéfdirigenta Jaroslav Soukup. Ten, ač na místo šéfdirigenta rezignoval, ředitelem zůstal až do dubna roku 1990. I přes nepopiratelné zásluhy a práci ve prospěch orchestru se Jaroslav Soukup stal obětí sametové revoluce.³² V prosinci 1989 nastoupil na Soukupovo místo šéfdirigenta mladý, do té doby druhý dirigent SČSF, *Jan Štván*. Administrativního vedení (funkce zastupujícího ředitele) se od dubna do října 1990 ujímá dosavadní kontrabasista filharmonie *Petr Macek*. V červnu je potom na místo druhého dirigenta povolán *Jiří Kubík*. Při tvorbě. Dramaturgickou novinkou koncertní sezóny 1990 – 1991 se stávají sólistická vystoupení členů filharmonie. V programu jsou uvedeni hráči na trubku *Tomáš Kareš* a *Jiří Skalic*, flétnisté *Roman Zuber* a *Václav Matouš*, koncertní mistr *Nad'a Slavíčková* a vedoucí

³² Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

skupiny viol *Miloš Studenovský*. V říjnu 1990 se po uskutečnění konkurzu řádným ředitelem filharmonie stává *Tomáš Ondrášek*. Orchester využívá již otevřené cesty do zahraničí a první zahraniční zájezd v nových podmínkách absolvuje v červnu 1991 do *Itálie* a v červenci do *Švýcarska*.³³

³³ Tamtéž

2.6 Současný název a éra Tomáše Koutníka

Nové vedení filharmonie se rozhodlo nabídnout od října roku 1991 místo šéfdirigenta *Tomáši Koutníkovi*, již zkušenému uměleckému vedoucímu Janáčkovy filharmonie. Později se ukázalo, že to byl krok vedoucí jak ke stoupaní návštěvnosti abonentních koncertů, tak i ke zkvalitnění výkonů podávaných teplickým orchestrem. Po odchodu Tomáše Ondráška z funkce ředitele, ke konci roku 1991, je Koutník jmenován vedením města i ředitelem filharmonie. Ujímá se tím tak obou funkcí současně. Kromě účinkování na domácích kulturních akcích filharmonie vystupuje i v zahraničí. V listopadu v Německu, v prosinci v italském Torinu a s novým rokem 1992 v dalším italském městě Foligno. V roce 1992 stoupá počet vystoupení v zahraničí (2 koncerty v Itálii a 10 koncertů v SRN), avšak tuzemských příležitostí ke koncertování ubývá (jen 2 červnové koncerty v Praze a Plzni za celý rok). Reorganizace státní správy a s ní spojené zrušení krajů znamenalo převedení tělesa opět pod správu města Teplice. Dochází ke zkrácení názvu orchestru na *Severočeská filharmonie Teplice (SČF)*, ale i ke snižování stavu uměleckých pracovníků následkem nedostatku finančních prostředků. Kromě toho je zrušeno také místo druhého dirigenta. Jiří Kubík, jenž na tomto místě působil tři roky, tedy odchází. Přes všechna tato úsporná opatření však kvalita orchestru, za podpory uměleckého vedení, stoupá. 5. září 1994 se ve spolupráci s teplickou společností Glaverbel konal výjimečný koncert, jehož sólistou byl známý slovenský tenorista Peter Dvorský, a ve stejném měsíci bylo natočeno CD s dílem Jakuba Jana Ryby Česká mše vánoční. Na CD se podílel sbor ústecké univerzity *Chorea Academica* pod vedením sbormistra *Josefa Říhy*, sólisté *Jarmila Mrkusová*, *Věra Páchová*, *Jaroslav Mrázek* a *Jiří Kleker*, za doprovodu Severočeské filharmonie pod vedením Tomáše Koutníka. V roce 1994 se, rovněž pod Koutníkovým vedením, začíná realizovat projekt věnovaný 200. výročí narození Franze Schuberta – natočení všech osmi symfonií na 4 CD. Křest nového alba, které orchestr v průběhu let 1994 – 1996 natočil, se uskutečnil o tři roky později, 28. března 1997, v Praze. V polovině roku 1995 však Tomáš Koutník žádá Radu města Teplic o uvolnění z funkce ředitele a v prosinci stejného roku je po úspěšně vykonaném výběrovém řízení do funkce ředitele Severočeské filharmonie Teplice jmenován kontrabasista a dlouholetý člen orchestru *Jiří Malina*. V těchto letech každoročně SČF v zahraničí odehraje okolo deseti koncertů ročně. V lednu 1997 byl, jako těleso při SČF Teplice, založen Severočeský filharmonický sbor (Česká Lípa – Liberec). Na 33. ročníku

Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena se premiérově představil sbor společně s orchestrem a zazněla Beethovenova Missa solemnis. Spolupráce obou těchto těles však trvala jen krátce a nedočkala se dalšího prohlubování. V létě roku 1997 z Teplic šéfdirigent Tomáš Koutník odchází.³⁴

³⁴ Tamtéž

2.7 Éra kanadského dirigenta Charlese Olivieri-Munroa (1997 – 2013)

Místa šéfdirigenta se od 22. července 1997 ujímá mladý kanadský dirigent, absolvent Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, *Charles Olivieri-Munroe*. Ten při svém příchodu do Teplic, vzhledem ke své národnosti, prochází nejtěžší zkouškou všech dirigentů – řízením a především slovním uváděním letních kolonádních koncertů. Munroe ovšem ze „své češtiny“ dokázal vytvořit přednost. Již v srpnu 1997 se SČF absolvoval koncerty v Itálii a 16. října 1997 se představil teplickému publiku na zahajovacím abonentním koncertě s díly Leonarda Bernsteina, Samuela Barbera a George Gershwin. Nová dramaturgie, související s jeho příchodem do Teplic, je srozumitelná a přístupná širokým vrstvám obecnosti, a přináší naprostý zvrát v návštěvnosti abonentních koncertů. V květnu 1998 filharmonie odjíždí na koncertní turné do Španělska, na podzim koncertuje v Německu, a na přelomu dubna a května následujícího roku účinkuje v *Deutsches Theater v Mnichově* s Verdiho operou *Nabucco* pod vedením italského dirigenta *Eralda Salmieriho*. Při plánování dramaturgie se novému šéfdirigentovi podařilo do Teplic přivést, kromě řady jiných významných světových umělců, monackou princeznu a klavíristku *Caroline Murat*. Spolupráce s ní vyvrcholila koncertem v Monte Carlu v červenci roku 1999, na kterém vystoupil i světově známý houslista *Maxim Vengerov*. V srpnu roku 2000 se do kontrabasové skupiny SČF, v důsledku opuštění místa ředitele, vrací Jiří Malina a novým ředitelem filharmonie se od 1. října 2000, na základě výběrové řízení a jmenování Rady města Teplic, stává *Roman Dietz*. Nastupuje za složité finanční situace, jejíž jediným východiskem je rozšíření zájezdové činnosti, nacházení nových zdrojů a získávání sponzorských aktivit. Z mnoha nezbytných kroků a úkolů bylo nutné především vybudování nového managementu, vytvoření nových organizačních, uměleckých i platových pravidel, a obnovení důvěry u zřizovatele orchestru, města Teplice, mimo jiné přesvědčením o významu a další podpoře symfonické hudby v Teplicích. Počátkem roku 2001 se podařilo sehnat marketingového partnera SČF – uzavřením smlouvy o spolupráci s reklamní společností Propag. Tím, že je společnost Propag propojena s Fotbalovým klubem Teplice, se teplická filharmonie stává ojedinělým příkladem kultury a sportu jak v České republice, tak i v celé Evropě. Prvním projektem nových partnerů byl koncert v květnu 2001, kde společně s filharmonií vystoupili houslista *Pavel Šporcl* a tenorista *Štefan Margita*. Po téměř roční přestávce vyjíždí orchestr opět na zahraniční turné – v červnu do Rakouska, v říjnu do Španělska a v prosinci do

Německa. Během roku 2002 teplická filharmonie odehrála již 120 koncertů, z toho 37 v zahraničí. Zřejmě nejzajímavějším projektem tohoto roku se pro filharmonii stal letní festival v německém Wormsu, kde orchestr provedl skladby skupin jako Pink Floyd, Deep Purple, Queen, ABBA a dalších pod názvem Rockestra. Díky zahraničním aktivitám se SČF podařilo stabilizovat finanční situaci a důležitým faktorem je také neustále rostoucí zájem posluchačů – počty abonentů se každým rokem zvyšovaly nejen díky pestré dramaturgii jednotlivých koncertních sezón, ale především díky zařazování stále náročnějších děl do repertoáru filharmonie a tím rostoucí kvalitě orchestru. Nezapomíná se ani na tradice koncertů pro děti – v říjnu se zrodil původní projekt deseti premiérových koncertů pro mládež s názvem „Jonáš a Melicharová na koncertě“ s *Jiřím Suchým* a *Jitkou Molavcovou* pod taktovkou *Romana Válka*. Konaly se v Ústí nad Labem, Chomutově, Teplicích, Litoměřicích a Děčíně a vyslechlo jej více jak 4000 mladých posluchačů. Na konci roku filharmonie absolvovala 17 koncertů v Německu. Od roku 2003 se podařilo navázat nové a dlouhodobé kontakty s osvědčenými zahraničními uměleckými agenturami. Díky nim je možné plánovat koncerty i na více jak dva roky dopředu. Během roku 2003 filharmonie uskutečnila koncerty v Basileji, Paříži, Lyonu, Marseille, Mnichově, Nice, Toulouse, Kolíně nad Rýnem a dalších městech pro agenturu *Art Concerts Mnichov*. 1. dubna 2003 se po 43 letech stěhuje ze Zahradního a plesového domu administrativa orchestru. Jsou pro ni připraveny nové kanceláře v Domě kultury, které jsou schopny zabezpečit lepší kontakt mezi orchestrem a jeho vedením. O půlnoci z 30. dubna na 1. května 2004, kdy Česká republika vstupuje do Evropské unie, orchestr koncertuje pod širým nebem na pražském Vyšehradě za přítomnosti televizních kamer. Na závěrečném koncertě jubilejního 40. ročníku Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena dne 24. června 2004 pod taktovkou dirigenta *Milana Svobody* byla mimo jiné uvedena premiéra Symfonie č. 1 „Písně o samotách“ *Vladimíra Franze*. V srpnu tohoto roku orchestr také absolvoval srpnový zájezd do Španělska, který se zapsal do dějin orchestru tím, že byl poprvé ze všech dosavadních zájezdů podniknut letecky. Od 19. listopadu do 23. prosince 2004 proběhlo jedno z nejdelších turné orchestru, kdy filharmonie navštívila celkem 25 měst v 11 zemích Evropy. Celkem v roce 2004 filharmonie odehrála 142 koncertů, z toho 52 v zahraničí. Jen pro srovnání – v roce 2000 bylo uskutečněno celkem 88 koncertů, z toho v zahraničí 10. V lednu 2005 se díky kontaktům šéfdirigenta Charlese Olivieri-Munroa, po obdržení nabídky od *Orchestra Nazzjonali Valletta*, uskutečnil další letecký zájezd, tentokrát na Maltě.

Zájezdový koncert se konal 29. ledna 2005 v Mediterranean Conference Centre pod záštitou a za osobní přítomnosti prezidenta Maltské republiky *Dr. Edwarda Fenecha Adamiho* a ministra kultury Maltské republiky *Francise Zammitha Dimecha*. Koncert dirigoval Charles Olivieri-Munroe a sólistou byl koncertní mistr London Symphony Orchestra *Carmine Lauri*. V říjnu se uskutečnil společný projekt Severočeské filharmonie a společnosti TABUC s. r. o, kterému dominovalo premiérové uvedení díla *Josefa Vejvody „Novelty Concerto“* v mnoha městech České republiky. Na titulní straně profilového CD projektu jsou jako interpreti uvedeni Severočeská filharmonie Teplice s dirigentem Tomášem Koutníkem, houslista Pavel Šporcl, trio Josefa Vejvody a jazzový saxofonista Štěpán Markovič. V této době je již zřejmé, že Severočeská filharmonie jednak stále častěji vystupuje na významných evropských pódiiích, a hlavně získává nabídky od věhlasných agentur k účinkování při událostech mezinárodního rozsahu. Na konci března 2006 kupříkladu orchestr účinkoval v sále UNESCO pod vedením izraelského dirigenta *Elli Jaffe*. 25. května 2006 ovšem naopak čeští, a především tepličtí, posluchači měli možnost slyšet na zahajovacím koncertě 42. ročníku Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena světovou hvězdu v Teplicích. Představil se jim, společně se svými dětmi, světově známý violoncellista *Mischa Maisky*. Ve společném triu přednesli Beethovenův Trojkonzert pro housle, violoncello a klavír. Byla to zároveň jejich „rodinná premiéra“. V roce 2007 se ke koncertním agenturám, se kterými doposud spolupracovala, připojila i společnost *Columbia Artists Management New York*, jejíž pobočka v Berlíně projevila zájem o koncertní turné v Německu. Filharmonie se na toto desetidenní turné vydává v polovině dubna 2007 se Symfonií na motivy hudby z filmu *Pán prstenů*, kterou složil autor filmové hudby *Howard Shore*. Orchestr byl rozšířen na více než stočlenný, spoluúčinkoval osmdesátičlenný *Karl Forster Chor Berlin* a čtyřicetičlenný dětský *Knaberchor Berlin*. Dirigoval *Andrew Grams* a sólistkou byla *Ann de Renais*. 29. května stejného roku (2007) se v pražském Rudolfinu uskutečnil, pro teplickou filharmonii velmi důležitý, koncert v rámci *Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro*. Pozvání k samostatnému vystoupení v rámci festivalu přišlo po více jak dvaceti letech a šéfdirigent Charles Olivieri-Munroe dostal volný prostor ke zvolení dramaturgie koncertu. Pod názvem večera „Shakespeare v hudbě“ nakonec zazněly skladby A. Dvořáka, V. Trojana, E. W. Korngolda a S. Prokofjev. Záznam koncertu vysílal Český rozhlas nejen v České republice, ale i v mezinárodní síti veřejnoprávních rozhlasů (EBU), a kritika v odborných časopisech reagovala velmi pozitivně. Po desítkách let, kdy

zaběhnutým schématem organizace a dramaturgie lázeňských koncertů byly pouze kolonádní a večerní koncerty v šanovské Mušli, přistoupilo vedení filharmonie na nabídku dirigenta *Norberta Baxy* a společně s Domem kultury se orchestr podílel na 1. ročníku *Evropské hudební akademie*. V rámci této akademie se konaly dirigentské i pěvecké workshopy, operní představení v Krušnohorském divadle, koncerty jak v Šanovské mušli, tak v Domě kultury a další akce. Tepličtí obyvatelé i lázeňští hosté si tak mohli vybrat z odpoledních kolonádních koncertů, večerních koncertů s širokou dramaturgickou nabídkou, i z kompletního nastudování oper G. Rossiniho *Lazebník sevillský* a *Kouzelná flétna* W. A. Mozarta za účasti mladých zahraničních sólistů z celého světa. Začátkem roku 2008 (leden až duben) filharmonie absolvovala 14 koncertů v největších kulturních centrech Spolkové republiky Německo v rámci projektu *Flames of Classic*, pořádaného německou agenturou *Lux Concerts*. V rámci, i pro letošní rok rozšířeného, Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena vystoupila v červnu 2008 společně s teplickou filharmonií slavná izraelská klarinetistka *Sharon Kam* a o pár měsíců později, v říjnu roku 2008, se uskutečnil slavnostní koncert k 170. výročí založení orchestru v Teplicích a 60. výročí znovuoobnovení jeho činnosti.³⁵ Na konci roku 2008, konkrétně 4. prosince, se v sále Domu kultury uskutečnil koncert, jehož sólistou byl klavírista Lukáš Vondráček³⁶, a jenž byl natáčen Českým rozhlasem. Sólista se tehdy představil v Mozartově Klavírním koncertu č. 19 F-dur. Po skončení sezóny 2008 – 2009 filharmonie celkem evidovala více jak 480 stálých abonentů a jejich počet stále narůstá. V koncertní sezóně 2009 – 2010 orchestr poprvé v jeho dlouholeté historii provedl Stravinského *Svěcení jara* či *Šostakovičovu* monumentální *10. symfonii*. Z dramaturgického hlediska pokračuje na „započaté cestě“ uvedením jedné z výjimečných symfonických básní Richarda Strausse „Smrt a vykoupení“ a 1. symfonie Gustava Mahlera zvané „Titan“. Pro posluchače jistě zajímavým počinem byl *Koncert filmové hudby*, uvedený v rámci abonentního „Prémiového cyklu C“ dne 25. března 2010, na němž zazněla díla známých filmových skladatelů například z filmů *Hvězdné války*, *Kmotr*, *Piráti z Karibiku*, *Amadeus*, *Světla ramp*, *Pán prstenů*, *Dolce Vita* a dalších. Vůbec prvním koncertem sezóny 2010 – 2011 byl, v poslední době opět, dramaturgicky netradiční večer, na kterém nejprve zazněla transkripce známé Bachovy houslové skladby *Chaconny* z *Partity* č. 2 d-moll pro sólové housle od Joachima Raffa, poté se jako sólista představil *Pavel Šporcl* v Houslovém

³⁵ Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).

³⁶ Vítěz prestižní soutěže Queen Elizabeth Competition v Bruselu (2016)

koncertu Philipa Glasse. Dále „zaznělo“ dílo Johna Cage s netradičním názvem 4' 33", a na závěr koncertu si posluchači mohli vychutnat Le Poème de l'extase Alexandra Nikolajeviče Skrjabin. V prosinci 2011 orchestr doprovodil na koncertech v různých městech republiky houslistu Pavla Šporcla při jeho turné s názvem *Gipsy Way Orchestral*. Od ledna 2012 se hlavním hostujícím dirigentem Severočeské filharmonie Teplice stává italský dirigent Alfonso Scarano. Při sestavování dramaturgie pro koncertní sezónu 2012 – 2013 dali dirigenti a Umělecká rada prostor mladým umělcům, členům Severočeské filharmonie Teplice, studentům teplické konzervatoře nebo laureátům prestižních interpretačních soutěží. Tímpádem s filharmonií mohli poprvé vystoupit čeští umělci včetně známé violoncellistky Michaely Fukačové, v Londýně žijící klavírista Libor Nováček a dalších mladí umělci, jakými jsou houslista Jakub Sedláček, klavíristka Marie-Anna Bukačová nebo sopranistka Lucie Silkenová a v neposlední řadě i oceněný skladatel David Lukáš.

2.8 Šéfdirigent Alfonso Scarano – 2013 až doposud

30. září 2013 ředitel Severočeské filharmonie Teplice Roman Dietz na tiskové konferenci v Lázeňském domě Beethoven představil novinářům nového šéfdirigenta filharmonie Alfonsa Scarana.³⁷ Společně s filharmonií se v listopadu 2013 představili italskému publiku na prestižním koncertě v Teatro Luciano Pavarotti v Modeně s díly L. Janáčka a P. I. Čajkovského. V listopadu 2013 polovina orchestru absolvovala turné v Asii pro japonskou agenturu *Dentsu Music and entertainment INC.*, se sídlem v Tokyu, s čestným šéfdirigentem Charlesem Olivieri-Munroe. Na tomto kontinentě orchestr vystupoval vůbec poprvé ve své historii a turné pod názvem *Toyota Classisc Tour 2013* proběhlo ve dnech od 2. do 18. listopadu 2013. Filharmonici odehráli celkem 4 koncerty ve Vietnamu, Malajsii, Bruneji a v Kambodži a v průběhu turné v rámci dvanácti letů nalétali úctyhodných 33 300 kilometrů. V Malajsii, Bruneji a v Kambodži navštívili jako čestní hosté jednotlivé koncerty členové královské rodiny (král, královna, sultán, princezna atd.). Druhá polovina orchestru zatím buď zkoušela či koncertovala v tuzemsku. Filharmonie přivítala nový rok 2014 Novoročním koncertem v Teplicích (1.4.) a v pražském Rudolfinu (2.4.). V dubnu 2014 společně s filharmonií celkem ve třech městech (Teplice, Hradec Králové a Praha) koncertovala folková skupina Nezmaři. Na zahájení lázeňské sezóny 1. června 2014 se pod taktovkou dirigenta Friedemana Riehleho orchestr představil v rockových skladbách skupin jako Deep Purple, Queen, Pink Floyd, U2 a Led Zeppelin. V sezóně 2013 – 2014 filharmonie uskutečnila bezmála 100 koncertů, a to nejen v Teplicích či České republice, ale i v zahraničí. Nejvýznamnější novinkou koncertní sezóny 2014 – 2015 bylo jistě zařazení nové abonentní řady komorních koncertů. Koncerty v rámci tohoto abonentního cyklu se konají v krásném prostředí sálu Zahradního domu a představují se v něm členové Severočeské filharmonie Teplice, ať už jako komorní hráči, či jako sólisté. Mezi prosincem 2014 a březnem 2015 absolvovala filharmonie turné po Německu s programem nazvaný *Gala Nacht*. Celkem vystoupila v devatenácti městech pod taktovkou *Norberta Baxy*. V září 2015 společně se zpěvákem a kytaristou *Davidem Deylem* a dirigentem *Markem Štilcem* teplický symfonický orchestr natáčel CD v pražské Hostivaři. Od prosince 2015 do března 2016 se orchestr

³⁷ Teplický deník, Copyright © VLTAVA-LABE-PRESS, a.s., 2005 – 2016 [online]: Šéfdirigentem filharmonie je Alfonso Scarano.

opět společně s dirigentem Norbertem Baxou představil v několika německých městech na turné Gala Nacht. 28. března 2016 se orchestr vydal na zájezd do Mnichova s programem *Pirates of the Caribbean*. Umělecká práce šéfdirigenta Alfonse Scarana se promítla do nové koncepce dramaturgie, neboť v rámci sezóny 2014 – 2015 si posluchači mohli vyslechnout všechny symfonie Johanna Brahmsa a v letošní (2015 – 2016) pak všechny symfonie Roberta Schumanna. Celkem Severočeská filharmonie Teplice v letošní sezóně realizovala 128 koncertů, z toho 40 v zahraničí, představila se na významných hudebních festivalech v tuzemsku i v zahraničí, natočila několik CD, a řady jejich abonentů se i nadále rozšiřují.

3. Hudební festival Ludwiga van Beethovena

Hudební festival vznikl na počest Beethovenových návštěv Teplic v letech 1811 a 1812 a každoročně jeho pobyt v Teplicích připomíná. Počátky Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena sahají do poloviny 50. let. V prostorách nádvoří teplického zámku se v letních měsících konaly večerní koncerty i produkce Teplického hudebního léta, které probíhaly už od roku 1951. V rámci těchto letních koncertů byly v roce 1956 provedeny všechny Beethovenovy symfonie a zámecké nádvoří bylo po skladateli pojmenováno. První ročník festivalu se oficiálně konal až v roce 1964 pod názvem Dny Ludwiga van Beethovena. V roce 1966 došlo k přejmenování festivalu na Hudební festival Ludwiga van Beethovena. Od počátku jeho konání festival organizovalo Kulturní a společenské středisko města Teplice pod záštitou Městského národního výboru. V průběhu prvních deseti let se dramaturgický plán ustálil na pěti koncertech v rozmezí čtrnácti dní na přelomu měsíců září a říjen. Z počátku byly do programu zařazovány převážně díla Ludwiga van Beethovena a jeho současníků. V roce 1973 se festival nekonal, jubilejní 10. ročník se tedy konal až v roce 1974. V roce 1975 byl festival uspořádán pod názvem Podzimní hudební festival, a od roku 1976 byl uspořádáván pod kratším názvem Hudební festival. Návrat k původnímu názvu Hudební festival Ludwiga van Beethovena nastal v roce 1982. Od roku 1999 je organizátorem festivalu sama Severočeská filharmonie Teplice. Podstatné změny v jeho organizaci nastaly v roce 2004 v jubilejním 40. ročníku. Termín konání byl přesunut na přelom května a června a rozšířil se jak počet koncertů, tak i počet koncertních míst, čímž se festival zařadil po bok prestižních českých festivalů. V současné době se průměrně pořádá okolo dvaceti koncertů, občas i za hranicemi Ústeckého kraje. Na festivalu je možno slyšet díla veškerých slohových období a filharmonie na teplické pódium pravidelně zve i různé světově známé umělce (např. Misha Maisky, Sharon Kam, Shlomo Mintz), kteří společně s ní v Teplicích účinkují. Festival nepochybně přispívá k obohacení kulturního a společenského života Teplic.³⁸

V následujícím přehledu se stručně a záměrně zabývám jen prvními 6. ročníky a potom navazuji až od 46. (2010) do letošního 52. ročníku (2016). Je to jednak proto, že tato kapitola si neklade za cíl být dominantní částí magisterské

³⁸ Plevka, Bohumil: Almanach Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena Teplice 1964-1984 (Teplice, 1984).

Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost (Teplice, 2008).
Reinischová, Kristina: Hudební život v Teplicích po roce 1945 (Masarykova univerzita, 2010).

práce, dále proto, že ke spoustě ročníků neexistují potřebné informace, a na závěr pro zvidnění dramaturgického vývoje a rozsahu festivalu za dobu jeho trvání.

3.1 1. ročník - 1964

1. ročník festivalu se konal ve dnech 5. – 12. června 1964 pod názvem *Dny Ludwiga van Beethovena*. První festivalový koncert se uskutečnil ve velkém sále Krušnohorského divadla. Tehdejší Severočeský symfonický orchestr na něm, za řízení Bohumila Berky, uvedl Beethovenovu 1. symfonii C-dur a 9. symfonii d-moll „S ódou na radost“. Spoluúčinkoval Český pěvecký sbor se sbormistrem Antonínem Šídlm a sólových partů se ujali členové drážďanské opery *Ruth Burgardtová* (soprán) a *Karl Friedrich Hölzke* (tenor), sólistka České filharmonie *Věra Soukupová* (mezzosoprán) a člen Národního divadla v Praze *Eduard Haken* (bas). Festival pokračoval sólovým recitálem teplického rodáka *Františka Maxiána*, který v sále muzea uvedl klavírní díla Ludwiga van Beethovena (7 bagatel pro klavír, op. 33, Sonátu d-moll, op. 31, č. 2, a Sonátu cis-moll, op. 27, č. 2, „Měsíční svit“). Pro závěrečný koncert festivalu si tepličtí symfonikové připravili společně s dirigentem Liborem Peškem Händlovo dílo „Vodní hudba“, poté společně s japonskou sólistkou Mayeko Muroi zahráli Beethovenův 1. klavírní koncert C-dur, a koncert symbolicky uzavřeli 7. symfonií A-dur, na níž Beethoven pracoval za svého pobytu v Teplicích.

3.2 2. ročník - 1965

Druhý ročník Dnů Ludwiga van Beethovena byl zahájen 14. června 1965 koncertem *Severočeského symfonického orchestru*, který dirigoval švédský dirigent Carl Thorwald Hessel. V úvodu zaznělo dílo „otce švédské hudby“ Johana Helmicha Romana (1694 – 1758). Dalším číslem koncertu byl Beethovenův Houslový koncert D-dur, jehož sólový part přednesl Stanislav Srp. Nakonec zahajovacího koncertu zazněla Symfonie Es-dur, „Eroica“. Na druhém festivalovém koncertu se 24. června představilo *České trio* ve složení A. Plocek, J. Hála a S. Večtomov. Zcela zaplněný sál zámku obdivoval souborem hrané díla Ludwiga van Beethovena. Na závěrečném koncertu, jenž se konal 2. července, zazněl za doprovodu *Severočeského symfonického orchestru* a pod taktovkou Martina Turnovského nejprve Beethovenův 5. klavírní koncert Es-dur, jehož

solistou byl Stanislav Knor, a na závěr koncertu i celého festivalu Beethovenova 5. symfonie c-moll, „Osudová“.

3.3 3. ročník - 1966

3. ročník festivalu pod novým názvem Hudební festival Ludwiga van Beethovena se konal ve dnech 10. června – 1. července 1966. Svým mezinárodním charakterem, úrovní, významem i počtem pořadů se stává v pravém smyslu slova hudební slavností – festivalem. Právě tehdy, roku 1966, to dokazuje šesti koncertními a jinými akcemi. Úvodního koncertu (10. 6.) se opět zhostil Severočeský symfonický orchestr pod taktovkou pražského rodáka a pozdějšího operního a koncertního dirigenta v Izraeli George Singera. Kromě Beethovenova 5. klavírního koncertu Es-dur, jejímž sólistou byl německý pianista Günther Kootz, a 7. symfonie A-dur od téhož skladatele, orchestr uvedl symfonickou báseň Ference Liszta Prometheus. Od tohoto ročníku se rozšiřovala řada festivalových koncertů i mimo Teplice. V roce 1966 bylo zvoleno město Duchcov, které za svého pobytu v Teplicích v roce 1812 Beethoven navštívil a k návštěvníkům duchcovského zámku patřil i Fryderyk Chopin. Právě díla těchto dvou zmíněných skladatelů přednesl na svém recitálu v Duchcově klavírista *František Rauch*. 20. června festival pokračoval symfonickým koncertem SČSO pod vedením německého dirigenta Hanse Bitterlicha. Úvodem teplický orchestr uvedl „Rondo pro orchestr“ vídeňského skladatele Manfreda J. Nedbala, který byl provedení osobně přítomen. Poté se v Beethovenově 4. klavírním koncertu G-dur sólově představil mladý český pianista Zdeněk Hnát a k závěru večera zazněla Beethovenova 8. symfonie F-dur. Jistě zajímavou festivalovou vsuvkou byla přednáška – beseda na téma „Beethoven klavírista a jeho klavírní dílo“ vedená *Dr. Václavem Holzknechtem*. Závěru festivalových pořadů se s důstojností zhostila *Drážďanská filharmonie* (NDR), která dorazila v plném obsazení se svým šéfem Horstem Förstem a koncertním mistrem Waltrem Hartwiche. Koncert byl vskutku „beethovenovský“. Kromě 2. symfonie D-dur na začátku koncertu a 5. symfonie c-moll, „Osudové“, na konci koncertu, zazněly také obě Romance pro housle a orchestr (G-dur a F-dur) – sólového partu se zhostil koncertní mistr Waltr Hartwich.

3.4 4. ročník - 1967

Slavnostní zahájení festivalu proběhlo 16. června 1967 v rokokovém sále zámku a celý festival byl poněkud jubilejního rázu, jelikož Beethoven zemřel roku 1827. O tři dny později se uskutečnil první festivalový koncert, na němž vystoupil *Severočeský symfonický orchestr* s hostujícím šéfdirigentem orchestru v Karl-Marx-Stadtu Gerhardem Rolfem Bauerem. Orchester nejprve zahrál málo uváděné Beethovenovy přede hry Král Štěpán a Trosky athénské, které Beethoven komponoval v teplických lázních v roce 1811. V Beethovenově 2. klavírním koncertu B-dur se v sólovém partu představila turecká pianistka Idil Biretová a koncert byl uzavřen 7. symfonií A-dur. Na programu dalšího festivalového pořadu, jenž se uskutečnil 21. června v sále teplického zámku, byly slavné Beethovenovy sonáty „Appasionata“, „Měsíčního svitu“ a „Valdštejnská“. Přednesla je japonská klavíristka *Meico Miyazawa*. Beethovenova jediná opera *Fidelio* zazněla v rámci festivalu 26. června 1967. Představení opery se zhostil operní soubor Divadla J. K. Tyla z Plzně za řízení Bohumíra Lišky a v režii Bohumila Zoula. Nakonec se představení Fidelity stalo nejúspěšnějším pořadem tohoto festivalového ročníku. Závěrečného koncertu (30. června) se ujal opět teplický orchestr, který řídil šéfdirigent košického rozhlasového orchestru Jan Šefl. Zaznělo Orchestrální trio D-dur J. V. Stamice, Beethovenova 6. symfonie F-dur, „Pastorální“, a na závěr v 5. klavírním koncertu Es-dur L. van Beethovena vystoupila Mirka Pokorná.

3.5 5. ročník - 1968

Tentokrát se festival konal v podzimním období od 4. do 25. října 1968, jelikož tak bylo počínaje tímto rokem rozhodnuto i do budoucna z důvodu nahromadění se několika kulturních akcí v jarních měsících letošního roku. Festival byl protentokrát tvořen jen dvěma pořady. Pro ten první *Severočeský symfonický orchestr* nastudoval tři Beethovenovy skladby – přede hru Egmont, Houslový koncert D-dur (se sólistou Bruno Bělčíkem) a 5. symfonii c-moll, „Osudovou“. Vše za řízení italského dirigenta Elia Boncompagniho. Druhý a zároveň poslední pořad letošního festivalového ročníku se konal mimo Teplice – v oseckém klášteře. Zde byla Severočeským symfonickým orchestrem 25. října uvedena Beethovenova *Missa solennis*, dle vlastního skladatelova přiznání jeho nejlepší dílo. Mši dirigoval Eduard Fischer a teplickému orchestru spoluúčinkoval Český pěvecký sbor v nastudování sbormistra Josefa Veselky. Sólové party zpívali

členové Národního divadla Jaroslava Vymazalová, Jan Hlavsa, Dalibor Jedlička a sólistka Českého pěveckého sboru Marie Mrázová.

3.6 6. ročník - 1969

6. ročník festivalu se konal ve dnech od 5. září do 16. října 1969 a dominovala mu komorní hudba. Dva ze sedmi pořadů se konaly v Duchcově a jeden v Oseku. Festival zahájil *Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK*, který do Teplic přijel se svým šéfem dr. Václavem Smetáčkem. Pro zcela naplněné divadlo zahráli nejprve Beethovenovu předeheru Egmont, poté 2. klavírní koncert, kde se v sólovém partu představil Zdeněk Hnát, a v druhé polovině večera orchestr strhl posluchače svým provedením Dvořákovy 8. symfonie, „Anglické“. Řadu čtyř komorních koncertů 12. září v sále teplického zámku zahájilo *Záhřebské kvarteto*. O týden později (19. 9.) se v zámeckém sále v Duchcově uskutečnil koncert komorního dua *Nory Grumlíkové* (housle) a *Jaroslava Koláře* (klavír). Pražští umělci se představily s repertoárem Beethovenových sonát. 26. září zahrál v Teplicích Beethovenovy klavírní sonáty německý klavírista *Heinrich Berg* a 3. října se v prostorách duchcovského zámku představilo *České trio* ve složení Josef Páleníček (klavír), Ivan Štraus (housle) a Saša Večtomov (violoncello). 10. října měli posluchači v teplickém divadle možnost vyslechnout výkon *Československého komorního orchestru* se svým dirigentem prof. dr. Otakarem Stejskalem. Na úvod zazněla Sinfonia in C F. X. Rihtra, dále skvostné dílo své doby Sinfonia B-dur Jiřího Bendy, v Beethovenově prvním klavírním koncertu se jako sólista představil Kjell Baekkelund (Norsko), a večer uzavíral Koncert pro orchestr Luboše Fischera. Nadšené obecenstvo si poté vynutilo ještě dva přídavky. Poslední koncert festivalu se konal 16. října v oseckém klášteře. V rámci méně obvyklé beethovenovské dramaturgie účinkoval Severočeský symfonický orchestr s dirigentem Bohumilem Berkou, Český pěvecký sbor pod vedením prof. Josefa Veselky, sólisté Eva Zikmundová, Marie Mrázová, Miroslav Švejda, Jaroslav Horáček, a také klavírista a skladatel Ilja Hurník. Program začal přednesem árie Ah! perfido, pokračoval Fantazií c-moll pro klavír, sbor a orchestr a končil koncertním provedením druhé skladatelovy Mše C-dur.³⁹

³⁹ Plevka, Bohumil: Almanach Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena Teplice 1964-1984 (Teplice, 1984).

Jak jsem již předeslal výše, dovolím si v této části „poodskočit“ o 40 let později, do roku 2010, kdy se konal 46. ročník festivalu. V tomto mezičase se jednou festival v roce 1973 nekonal a od roku 1987 jsou symfonické festivalové koncerty pořádány v novém Domě kultury. Od roku 1999 je Severočeská filharmonie Teplice pověřena statutárním městem Teplice pořádáním festivalu.

3.7 46. ročník - 2010

V průběhu dní mezi 27. květnem a 24. červnem 2010 se uskutečnilo na 18 koncertů v devíti městech (Teplice, Jimlín, Děčín, Osek, Chomutov, Klášterec nad Ohří, Litoměřice, Česká Lípa a Velké Březno) ústeckého regionu. Ze světových umělců letošní rok pozvání přijali dirigent Maxim Šostakovič, klavírista Vovka Ashkenazy a houslový virtuóz Shlomo Mintz, jenž se 3. června společně s houslistou Pavlem Šporclem, tentokrát na festivalu představil v roli violisty a dirigenta. Z komorních souborů pak Janáčkovo kvarteto, Kocianovo kvarteto, Heroldovo kvarteto, Nové pražské collegium rozhlasových symfoniků, Kubelíkovo trio a z českých sólistů pak nabídku účinkovat na festivalu přijali např. Kateřina Englichová, Jaroslav Tůma, Vilém Veverka, Irena Troupová, Petr Pomkl, Jaroslava Pěchočová či Petr Verner. Na zahajovacím koncertu, který se uskutečnil 27. května v Koncertním sále Domu kultury, zahrála nejprve *Severočeská filharmonie Teplice* pod taktovkou Maxima Šostakoviče předeheru k opeře Richarda Wagnera „Rienzi“. Poté doprovodila korejskou houslistku *Sang-Hee Cheong* v překrásném Houslovém koncertu D-dur Petra Iljiče Čajkovského a po přestávce si posluchači mohli vyslechnout Beethovenovu 8. symfonii F-dur, kterou byl zahajovací koncert festivalu završen. Závěrečný koncert 46. ročníku festivalu teplické filharmonické zahájili Dvořákovou Husitskou předeherou, po které se v Mozartově 12. klavírním koncertu A-dur představil sólista *Vovka Ashkenazy*. Na závěr programu si filharmonie pod taktovkou svého šéfdirigenta Charlese Olivieri-Munroa připravila Beethovenovu 5. symfonii c-moll, „Osudovou“.⁴⁰

⁴⁰ Dietz, Roman: Hudební festival Ludwiga van Beethovena 46. ročník, festivalová brožura (Teplice, 2010).

3.8 47. ročník - 2011

Tento ročník festivalu se konal ve dnech od 26. května do 23. června 2011, a kromě toho, že na jeho programu bylo 20 koncertů uskutečněných v osmi městech, byl unikátní především tím, že po vzoru tradice předešlých ročníků na zahajovacím koncertě nezaznělo žádné z významných děl Ludwiga van Beethovena. Nezazněla zde ani jiná klasická (artificiální) hudba. Ve čtvrtek 26. 5. 2011 se totiž od 19 hod. sálem Domu kultury začaly nést tóny a melodie slavných muzikálových děl, za přítomnosti sólistů z *Broadway Theatre v New Yorku* (Christiane Noll, Debbie Gravitte, Doug LaBrecque), *Severočeské filharmonie* a dirigenta *Randalla Craiga Fleischera*. Zazněly melodie od skladatelů jako George Gershwin, Leonard Bernstein, Andrew Lloyd Webber, C. M. Schönberg a dalších. Festival tradičně zakončovala Severočeská filharmonie společně s dirigentem Charlesem Olivieri-Munroe závěrečným symfonickým koncertem v Koncertním sále Domu kultury. Symfonikové tentokrát doprovodili *Nataschu Korsakovou* (housele) a *Manrico Padovaniho* (housele) v Bachově Dvojkoncertu d-moll, jenž zazněl před přestávkou. Ještě před ním orchestr zahájil koncert Mozartovou 32. symfonií G-dur, a v druhé části večera zaznělo Concerto grosso č. 3 Alfreda Schnittkeho a koncert byl završen Symfonií č. 8 F-dur Ludwiga van Beethovena.⁴¹

3.9 48. ročník - 2012

Tento rok si Teplice připomínají 200. výročí druhého pobytu Ludwiga van Beethovena v teplických lázních a 200. výročí teplického setkání tohoto velikána světové hudby s Johannem Wolfgangem Goethem. Město Teplice, společně s Lázněmi Teplice, připravilo řadu kulturních a společenských akcí pod názvem „Léto s Beethovenem“, a 48. ročník Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena byl první akcí, která tento slavnostní cyklus zahájila. Festival tentokrát nabídl šest symfonických, tři orchestrálních, jeden sborový a devět komorních koncertů, na kterých se představili renomovaní i mladí umělci z celkem 15-ti zemí světa. 48. ročník festivalu probíhal od 24. května do 21. června 2012 a jeho zahajovací koncert byl opět netradiční - představil se na něm vynikající sólista, jeden z nejlepších flamencových kytaristů světa *Carlos Piñana*, který společně s hráčem na bicí nástroje *Miguellem Ángelem Orengem* a *Severočeskou filharmonií Teplice*

⁴¹ Dietz, Roman: Hudební festival Ludwiga van Beethovena 47. ročník, festivalová brožura (Teplice, 2011).

pod vedením svého nového hlavního hostujícího italského dirigenta *Alfonse Scarana* přednesl světovou premiéru své Suity pro flamencovou kytaru, bicí a orchestr pod názvem „El cuidado de una esencia“. Závěrečný festivalový koncert se uskutečnil 21. června pod názvem „Vídenští klasikové ve službách Habsburgů“, a vystoupili na něm kromě *Severočeské filharmonie* s dirigentem Jiřím Petrdlíkem, sólisté Eva Müllerová (soprán), Edita Adlerová (alt), Aleš Voráček (tenor) a Matěj Chadima (bas) a Pražský smíšený sbor. Kromě Haydnova *Te Deum für die Kaiserin Maria Theresia*, zazněla dvě Beethovena dosud velmi zřídka hraná a zpívaná díla „*Cantate auf den Tod Kaiser Josephs II.*“ a „*Cantate auf die Erhebung Leopolds II.*“, která ještě v Teplicích nikdy nezazněla.⁴²

3.10 49. ročník - 2013

Celkem v devíti městech ústeckého regionu se ve dnech od 23. května do 20. června 2013 konal 49. ročník teplického festivalu. Dramaturgie zahajovacího symfonického koncertu se po dvou „netradičních“ vrátila k tradiční Beethovenově tvorbě v jeho zřejmě nejpopulárnější kompozici, Symfonii č. 9 „S Ódou na radost“. Ze sólistů, kteří přijali pozvání k účinkování na festivalu, je možno jmenovat například Janu Bouškovou, Radka Baboráka, Jiřího Bártu, Libora Nováčka, Jitku Hosprovou, Davida Ebena a Drahomíru Matznerovou. Na zahajovacím koncertu se v jeho první polovině představili sólisté *Metropolitní opery v New Yorku* Margaret Lattimore (alt), Brenden Gunnell (tenor) a Richard Zeller (baryton) a slovenská sopranistka Eva Hornyáková ve známých operních áriích. V druhé polovině večera *Severočeská filharmonie* pod taktovkou Charlese Olivieri-Munroe uzavřela program Beethovenovou 9. symfonií „S Ódou na radost“. Spoluúčinkoval Pražský filharmonický sbor pod vedením sbormistra Lukáše Vasilka s již zmíněnými sólisty. Na festivalu tentokrát zazněla dokonce i jazzová či swingová hudba - 17. června v Zahradním domě zahrálo České saxofonové kvarteto a David Eben. Závěrečný symfonický koncert tentokrát neobsahoval žádné z Beethovených děl, ale teplický ho uvedl orchestr předehrou k Verdiho opeře *Nabucco*, poté se představila varhanistka *Drahomíra Matznerová* v Guilmantově Symfonii pro varhany a orchestr d moll a v závěrečné části koncertu *Severočeská filharmonie* pod taktovkou německého dirigenta Franze Schottkyho přednesla Symfonii č. 5 e-moll Petra Iljiče Čajkovského.⁴³

⁴² Dietz, Roman: Hudební festival Ludwiga van Beethovena 48. ročník, festivalová brožura (Teplice, 2012).

⁴³ Dietz, Roman: Hudební festival Ludwiga van Beethovena 49. ročník, festivalová brožura (Teplice, 2013).

3.11 50. ročník - 2014

Do dramaturgie jubilejního 50. ročníku Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena organizátoři zařadili dva koncerty, které sklidily v posledních letech největší ohlasy u posluchačů – Broadway Rocks a koncert flamencového kytaristy Carlose Piňany. Kromě těchto koncertů se posluchači mohli těšit z řady dalších zajímavých dramaturgických počinů napříč hudebními styly od barokní hudby (koncert Brixioho komorního souboru Teplice věnovaný Roku české hudby), melodram (Prokofjevův melodram Evžen Oněgin) přes folklor (Folklore Classic) a jazz (Martinů Voices, Jazz a jazzové inspirace) až k ryze moderním skladbám. Festival probíhal ve dnech od 22. května do 19. června 2014 opět v devíti městech (Teplice, Jimlín, Osek, Litoměřice, Chomutov, Děčín, Klášterec nad Ohří, Terezín a Velké Březno). Zahajovacím koncertem byl právě výše zmiňovaný „Broadway Rocks“, na kterém se představili (jiní) *sólisté Broadway Theatres New York* opět se *Severočeskou filharmonií Teplice* pod taktovkou Randalla Craig Fleischera (USA). Závěrečného festivalového koncertu se ujala Severočeská filharmonie Teplice s dirigentem Charlesem Olivieri-Munroe a sólisty *Janem Simonem* (klavír) a *Dominikou Weiss Hoškovou* (violoncello).⁴⁴

3.12 51. ročník - 2015

Tento rok festival vstupuje do pomyslné druhé poloviny "festivalového století". Posluchači měli možnost vyslechnout celkem 5 symfonických a 13 komorních koncertů, které se uskutečnily v devíti městech ústeckého kraje od Klášterce nad Ohří až po Děčín. Celkem se na 51. ročníku Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena 2015 během jednoho měsíce představilo bezmála 70 umělců a 12 souborů nejen z České republiky, ale i z USA, Jižní Koreje, Švédska, Polska, Německa, Taiwanu, Francie, Španělska, Itálie, Islandu, Švýcarska, Ruska, Brazílie a dalších zemí. Pozvání přijali umělci jako například Pavel Šporcl či Dagmar Pecková i renomované soubory Camerata Janáček Ostrava, České noneto, Ensemble Variabile nebo Compania di Punto. Na zahajovacím festivalovém koncertě se představila *Severočeská filharmonie Teplice* společně se svým šéfdirigentem Alfonsem Scaranem. Ta po Beethovenově předejře Egmont společně s *Pražským filharmonickým sborem* pod vedením sbormistra Pavla Vaňka a sólisty - Carl Petersson (Švédsko) - klavír, Inga Lisa Lehr (SRN) -

⁴⁴ Dietz, Roman: Hudební festival Ludwiga van Beethovena 50. ročník, festivalová brožura (Teplice, 2014).

soprán, Sara Allegretta (Itálie) – mezzosoprán, Danilo Formaggia (Itálie) - tenor, Eric Jordan (USA) – bas – přednesla Beethovenovo velkolepé dílo Chorální fantazie c-moll pro klavír, sóla, sbor a orchestr. V druhé polovině večera umělci přednesli Rossiniho Stabat Mater. Na závěrečném festivalovém koncertu pak za doprovodu severočeských filharmoniků zazpívala známá česká mezzosopranistka *Dagmar Pecková*. Dramaturgie koncertu zahrnovala náročné árie z oper skladatelů jako Richard Strauss, Richard Wagner, Camille Saint-Saëns a taktovky se ujal Charles Olivieri-Munroe.⁴⁵

3.13 52. ročník - 2016

V letošním ročníku zavítal festival již do deseti měst Ústeckého kraje od Klášterce nad Ohří přes Chomutov, Most, Jimlín, Litoměřice, Terezín, Osek, Velké Březno až po Děčín. Centrem festivalu ovšem zůstává město Teplice, kde se uskutečnil jak zahajovací, tak i závěrečný koncert, ale i další koncerty. V rámci festivalu se na šesti symfonických a třinácti komorních koncertech představila řada vynikajících sólistů a komorních i orchestrálních těles z mnoha zemí celého světa. Na četná přání posluchačů se do Teplic vrátili sólisté z newyorských Broadway Theatres, kteří vystoupili na zahajovacím koncertu ve čtvrtek 26. května 2016 v Koncertním sále Domu kultury za doprovodu *Severočeské filharmonie Teplice*. Pod vedením amerického dirigenta *Randalla Craiga Fleischera* tentokrát zazněly skladby z filmů Jamese Bonda i ze světových muzikálů v podání *Debbie Gravitte, Caphie Jenkins a Hughy Panara*. Festival vyvrcholil 23. června závěrečným koncertem, jehož protagonisty byli tenorista *Štefan Margita* a Severočeská filharmonie Teplice pod vedením svého šéfdirigenta Alfonsa Scarana.⁴⁶

⁴⁵ Dietz, Roman: Hudební festival Ludwiga van Beethovena 51. ročník, festivalová brožura (Teplice, 2015).

⁴⁶ Dietz, Roman: Hudební festival Ludwiga van Beethovena 52. ročník, festivalová brožura (Teplice, 2016).

4. Orchestrální akademie 2016

4.1. Příprava

a. Finanční prostředky orchestrální akademie umožňují ke dni 15. 2. 2016 realizovat cca 8 koncertů, z nichž každý je žáky obsazen takto:

1. 4 x smyčce (1x prim, 1x sekund, 1x viola, 1x cello)
2. 1x flétna, 1x klarinet, 1x trubka, 1x bicí

b. Každá nástrojová skupina může obsadit libovolných 8 koncertů dle vlastního uvážení (DK Teplice, výjimečně zájezd v rámci ČR).

c. Z projektu orchestrální akademie jsou striktně vyloučeny zahraniční koncerty. Také platí, že případná účast nezletilých žáků se může týkat pouze koncertů v Teplicích (žádné zájezdy, ani v rámci ČR).

d. Koordinátoři z řad SČF vytipují s dostatečným předstihem (nejméně 1 měsíc předem) koncerty, jichž by se mohli žáci konzervatoře zúčastnit. Žáci mohou hrát celý koncert nebo jeho část – dle rozhodnutí vedoucích orchestrálních skupin či jejich zástupců. Poté sami (jsou-li pedagogy konzervatoře – tj. N. Slavičková, J. Podolská, M. Kůda, T. Kareš) či za pomoci pedagoga konzervatoře (V. Svobodová, F. Kolařík, L. Šperková) na daný koncert k jednotlivým nástrojům přiřadí případné žáky po předchozí domluvě s nimi.

e. Koordinátoři z řad SČF v součinnosti s konzervatoří zajistí, aby žák měl s dostatečným předstihem notový materiál (doručí na konzervatoř, po předchozím avízu nechají ofocený materiál na vrátnici Domu kultury atd.).

f. Pedagogové v rámci výuky orchestrálních partů zajistí, aby byl žák na spolupráci se SČF připraven a byl schopen se uměleckého výkonu zhostit na profesionální úrovni.

g. Cca dva týdny před první zkouškou na koncert si koordinátoři z řad SČF ověří u pedagoga konzervatoře, zda žák může k realizaci uměleckého výkonu nastoupit. Spolu s tím sdělí, kdo bude lektor, který se o žáka během orchestrální akademie bude starat.

4.2. Realizace orchestrální akademie

a. Přítomnost žáka na orchestrální akademii neznamena, že jiný člen skupiny bude mít tzv. střídačku, či volno. V tuto chvíli nehrající člen SČF má povinnost být přítomen na pracovišti tak, aby mohl kdykoli nastoupit na místo žáka, pokud o tom rozhodne vedoucí skupiny nebo první hráč, případně dirigent.

b. Žáci hrají až 2. a další nástroj, 1. nástroj hraje vždy člen SČF.

c. V jednotlivých nástrojových skupinách může být lektorem:

1. Smyčce: hráč, který v té chvíli zastává funkci vedoucího skupiny, nebo i hráč jím pověřený dle rozhodnutí vedoucího skupiny. V případě, že je ve skupině žáků více, záleží na vedoucím skupiny, zda rozhodne o více lektorech.

2. Dechy: vedoucí skupiny nebo první hráč (preferují dřeva) či jiný člen nástrojové skupiny (preferují žestě).

3. Bicí: hráč, který v danou chvíli zastává funkci vedoucího skupiny.

d. Nejpozději po druhé zkoušce vedoucí skupiny nebo první hráč (případně také na základě konzultace s dirigentem) rozhodne o způsobilosti žáka k provedení uměleckého výkonu. Na následující zkoušce bude poté s žákem sepsána smlouva. Povinnost nehrajícího člena SČF dle bodu 2a., tím není dotčena.

4.3. Výše honoráře a smluvní vztahy

a. Na začátku orchestrální akademie jsou honoráře za jeden koncert + zkoušky kalkulovány na 800,- Kč hrubého pro žáka a 1500,- Kč hrubého pro lektora z řad SČF. Tato částka se může měnit podle toho, jaké bude průběžné čerpání celkového finančního objemu.

b. Výše uvedený honorář bude zdaněn 15 procenty, vyplaceno tedy bude 680,- Kč žákovi a 1275,- Kč lektorovi.

c. Smluvní vztah je uzavírán vždy mezi žákem / lektorem a SČF a týká se vždy pouze konkrétního koncertního vystoupení.

Závěr

Historie Severočeské filharmonie Teplice je dlouhá a bohatá. Ze skromného počtu hudebníků, hrajících především pro pobavení lázeňských hostů, vyrostlo těleso, které reprezentuje nejen své město Teplice, ale i Ústecký kraj a celou Českou republiku na mnoha zahraničních koncertech. V současné době má výborné zázemí, vysokou uměleckou úroveň a renomé, štědrú podporu svého zřizovatele, Statutárního města Teplice i velmi značný zájem svých abonentů. Závěrem bych tedy rád do dalších let Severočeské filharmonii Teplice popřál mnoho uměleckých úspěchů, stále vzrůstající uměleckou kvalitu, ale i ekonomickou či jinou podporu svých sponzorů, podporovatelů a především vytrvalou a stálou podporu svého zřizovatele – města Teplice.

Seznam použité literatury a pramenů

- Dietz, Roman – Příbylová, Lenka: *Severočeská filharmonie Teplice. Historie a současnost* (Teplice, 2008)
- Dietz, Roman: *Hudební festival Ludwiga van Beethovena 46. ročník*, festivalová brožura (Teplice, 2010)
- Dietz, Roman: *Hudební festival Ludwiga van Beethovena 47. ročník*, festivalová brožura (Teplice, 2011)
- Dietz, Roman: *Hudební festival Ludwiga van Beethovena 48. ročník*, festivalová brožura (Teplice, 2012)
- Dietz, Roman: *Hudební festival Ludwiga van Beethovena 49. ročník*, festivalová brožura (Teplice, 2013)
- Dietz, Roman: *Hudební festival Ludwiga van Beethovena 50. ročník*, festivalová brožura (Teplice, 2014)
- Dietz, Roman: *Hudební festival Ludwiga van Beethovena 51. ročník*, festivalová brožura (Teplice, 2015)
- Dietz, Roman: *Hudební festival Ludwiga van Beethovena 52. ročník*, festivalová brožura (Teplice, 2016)
- Plevka, Bohumil: *Almanach Hudebního festivalu Ludwiga van Beethovena Teplice 1964-1984* (Teplice, 1984)
- Plevka, Bohumil: *40 let SČSF* (Teplice, 1988)
- Reinischová, Kristina: *Hudební život v Teplicích po roce 1945*, bakalářská práce (Masarykova univerzita, 2010)
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Hrnčíř
- <http://www.filharmonie-brno.cz/martin-turnovsky--p769.html>
- <http://zivotopis.osobnosti.cz/libor-pesek.php>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Vladimír_Válek
- http://www.rozhlas.cz/lide/socr/_zprava/vladimir-valek--955089
- <http://www.knihovna-teplice.cz/index.php?scname=osobnosti&stranka%5B%5D=30&letter=S&person=1677>
- <http://www.stribrna.cz/clanek.php?idc=56&sloz=0>
- <http://www.hamu.cz/katedry/katedra-dirigovani/doc-tomas-koutnik>
- <http://www.umeleckabeseda.cz/umelecka-beseda/seznam-clenu/koutnik-tomas->
- <http://www.narodni-divadlo.cz/cs/umelec/charles-olivieri-munroe>
- <http://operaplus.cz/charles-olivieri-munroe-svetobeznik-z-teplic/>

<http://www.triartmanagement.cz/Dirigenti/ALFONSO-SCARANO-dirigent.html>

<http://www.alfonsoscarano.com/biography/zivotopis/>

<http://severoceskafilharmonie.cz/index.php/cs/orchestr.html>

http://teplicky.denik.cz/kultura_region/sefdirigentem-filharmonie-je-alfonso-scarano-20131001.html

Obrazová příloha

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

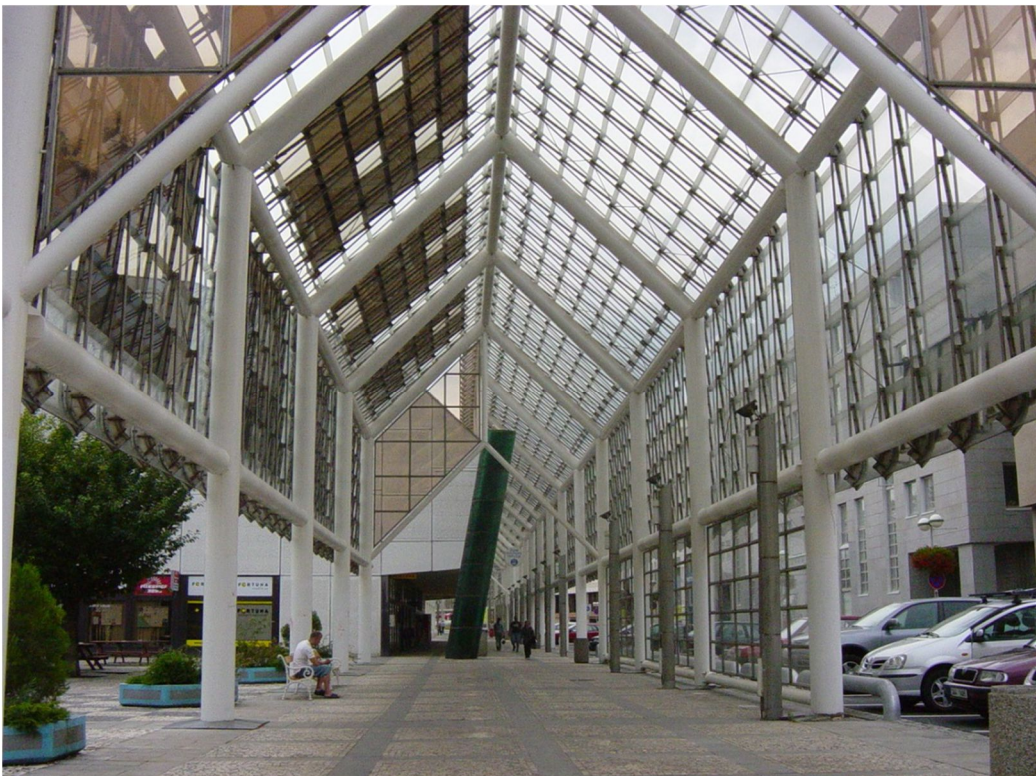
Obr. 5

Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8